

ÉLETTÜNK

XXVII. évf. 11. szám (27. Jahrg. Nr. 11.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1995 november.

Ma a vértanúknak hódolunk

A SZENTTÉ AVATOTT KASSAI VÉRTANÚK MISÉJÉN ELHANGZOTT SZENTBESZÉD*

Ismerünk jónéhány szoborcsoportot: a Vatikáni Múzeumban a görög művészet remekét, a Laokoon-csoportot, fővárosunkban a Hősök terén Árpád fejedelem és a Hét Vezér, az 1100 évvel ezelőtti honfoglalók csoportja vonzza figyelmünket, avagy ismerjük a közelmúltból, a letűnt évtizedekből a fővárosban felállított több szoborcsoportot, amelyek immár a Budapest melletti „szobortemetőben” pihennek.

Am, ismerünk szoborcsoportot, mely az évszázadokat túléli, szívünkhöz nő, mert akiket megjelenít, azoknak amilyen bőven kijutott Krisztus szenvedéseiből, olyan bőven lett részük a vigasztalásban is. Hiszen a szoborcsoport három tagját, ahogyan Szent X. Piusz pápa a boldoggá avatásukkor Szent Pál levelére hivatkozva mondta: „Őket az a kitüntetés érte, hogy nemcsak hittek Krisztusban, hanem szenvedhetek is érte”. Ez a szoborcsoport tekint ránk a mai, a Kassai vértanúk szentéavatásáról megemlékező esztergomi ünnepre szólító meghívóról. Amikor most tiszteletükre összegyűltünk, a Magyarok Nagyasszonya és Szent István királyunk oltárképe alól néz ránk a Kassai vértanúk márványba faragott szobra. E szoborcsoport mindhárom tagjáról vallhatjuk Babits Mihály Psychoanalysis Christiana versének soraival: „Szenvedni annyi, mint diadalt aratni, / óh, hány éles vasnak kell rajtunk faragni, / míg méltók leszünk, hogy az Ég Királya / beállítson majdan szobros csarnokába”.

Immár mindörökre bekerültek ők az Örökkévaló csarnokába, hiszen július 2-án a szentéavatás ezt az üdvösséges ténny hirdette meg. Ők ama csarnok ékeségei, mely nem kézzel épített, ahogyan Szent János vallja a mennyei Jeruzsálemlről: „Templomot nem láttam benne, mert a mindenható Úristen és a Bárány a temploma”. A Kassai vértanúk a mi Urunkban üdvözültek, s hogy hiteles útra lelhesünk, vonzó életművüket és eredményeiket szemléljük és követjük.

Immár mindörökre együtt vannak, akik annak idején, 1619-ben a történelmi Magyarország területéhez tartozó Kassa városában találkoztak.

Tudunk különböző találkozásokról... Ismerünk találkozást, mely áldást és üdvöt hozott az emberiség számára; amikor pl. a Szent Szűz méhében hordozva szent Fiát, találkozott idős rokonával, Erzsébettel, Keresztelő Szent János édesanyjával; avagy a hun Attila Róma falai alatt találkozza Nagy Szent Leó pápával, feladva a város elpusztításának tervét, csapataival elvonult; vagy mekkora nyereség, amikor az Egyházunkat megújító Szent Domonkos és Assisi Szent Ferenc találkozott egymással. Am, ugyanakkor tudunk találkozásokról, melyeket tetszélgősen csúcskonferenciáknak neveznek, ám,

nem mások, mint paktumok, országok szétdarabolásainak boszorkánykonyhája.

Üdvösségtörténetünk öröme 1619-ben Kassán találkozott a három áldozópap, mindegyikük magával hozva lelkipásztori bölcsességét és gyakorlatát, élet-tapasztalatát a reformátussá vált városban szorongó maroknyi katolikus közösségnek: „Ne félj te maroknyi nyáj, hisz Atyátok úgy látta jónak, hogy nektek adja az Országot”. Ime, milyen jó és győ-

KASSAI VÉRTANÚK

Prokop Péter (Róma) festménye

nyörűsége, ha békességben együtt a testvérek... ott áldást ad az Úr és életet mindörökre”. (Zsolt. 132)

E találkozásból valóban élet fakadt.

A három Kassai vértanú életáldozatából a magyar katolikus egyház új életre támadt.

Bátran lép e kassai katolikus kisdudnyáj és a csekélyszámú városörtség körébe az 1582-ben született, előkelő erdélyi család sarja, Pongrácz István jezsuita szerzetes, aki előzőleg Ausztriában tanít és lelkipásztorokodik. Kassára érkezik, hogy a Jézus Társaság jelszavának erejével, Loyolai Szent Ignác szellemében mindent Isten nagyobb dicsőségére tegyen.

Óhosszá társul a lengyel származású ugyancsak jezsuita szerzetes, Grodecz Menyhért, aki 1584-ben született és a 30 éves háborúban tábori lelkészként szolgál, több nyelven beszél, akit a Dóczy András városkapitány által vezetett helyőrségi katonák a szelidsége, türelme és jóindulata miatt megkedvelnek.

Ez előző kettőhöz kapcsolódik az Esztergomi Főszékesegyházi Káptalan vértanú kanonokja, a horvátországi Körösben 1588-ban született Körösi Márk. Életútját Zágráb, Róma jelzi —, az Örök Városban pappá szentelik. Majd hazatér és a török hódoltság miatt Nagyszombatba kényszerült esztergomi érsekség papjaként tanít, hitoktat. Pázmány Péter bí-

boros, érsek, akinek szobra itt magasodik elénk e Bazilikában átellenben a Kassai vértanúk oltárával, éles főpásztori szemmel medlítja a fiatal papban a kiváló és hit-erkölcsben megbízható felkészültséget, készséget, megbízhatóságot, kanonoknak nevezi ki, majd a felvidéki, Kassa közeli Széplak apátjává teszi. Körösi Márk Jézus és Mária nevében lelkipásztorokodik. A Mária Kongregáció tagja, amelyet XIII. Gergely pápa hagy jóvá, s melynek hivatottsága az önmegszentelődés, és az apostoli buzgóság magasabb fokára nevel. Tagjai közt találjuk Lotharingiai Károlyt, Savoyai Jenőt, Sobieszky Jánost, hogy éppen azok nevét említsük, akik a török hódoltságból felszabadították hazánkat —, avagy megemléstük II. Rákóczi Ferencet, aki éppen a kassai dómban nyugszik? Pázmány, a magyar „bíboros Cicero”, nagyívű főpásztorokadásának köszönhetjük, hogy a nagyrészt „hitújított” protestáns Magyarország ismét Szent István szellemében katolikus lett. Ahogyan itt a bazilikában a Kassai vértanúk szobor-csoportja és Pázmány szobra egymásra tekintve átvéleli a kereszthajót, több mint 350 éve Pázmány bíboros életműve így fogta át Nagyszombat városától Kassáig az egész felvidéket. Ha nem adatik meg Pázmány, ma a Felvidéken aligha zeng a Te-Deum. Pázmány térítette vissza katolikus egyházunk kebelébe az Apponyi, Bánffy, Bathyány, Nádasdy, Zrínyi és Homonnay családokat. Éppenséggel a Homonnay család birtokán, Homonnán (ma: Humenné) 1619 júliusában, másfél hónappal a vértanúság előtt Körösi Márk Grodecz Menyhérrel együtt részt vesz azon a 8 napos lelkigyakorlaton, melynek végeztével Grodecz letette utolsó szerzetesi fogadalmát. Ezt követően indultak Kassára, ahol a tiszta és csonkítatlan katolikus hitet hirdelve megerősítették a testvéreket. Eközben tört rájuk 1619 szeptember 6–7-re virradó éjszaka Rákóczi György protestáns hajdúival. Először az ajtót nyitó Pongrácz István atyát ütötték le vasbuzogánnyal, ezután Körösi Márkot és Grodecz Menyhérte a gerendára akasztották, testüket égő fáklyákkal sütögették, bárdokkal vagdoszták. Kínzásukat a zoltárral szemléltethetjük: „Hátamon szántók szántottak / sok hosszú barázdát hasítottak / mégsem bírtak velem”. (Zsolt. 128)

Vajon a három Kassai vértanú kínlói ugyan mi mással is tetézheték be véres tettüket, mint azzal, amiben maguk is fetrengtek? A három papot — egy közülük még életben volt — a szennygödörbe dobták. Ismeretes, hogy e három pap vértanúságát a 30 éves háború idején dicsőítette meg az Isten. Am, ugyanakkor Európa e háborúval együttjáró gyűlöletben, féktelenségben, erkölcsében lezülve kontinensnyi szennygödörben fetrengett. A Kassai vértanúk azonban nem szennyyeződtek be, — legfeljebb a testük —, (Folytatás a 2. oldalon.)

Vasárnapi gondolatok

AZ ÉVKÖZI 32. VASÁRNAPRA
(november 13.)

„A halottak feltámadásáról Mózes is beszél a csipkebokról szóló részben: Az Urat Ábrahám, Izsák és Jákob Istenének nevezi. Ő nem a holtak Istene, hanem az élőké, hiszen mindenki érte él.” (Lk 20,37—38)

Nem volt könnyű akkoriban hinni a feltámadásban, mert az emberek teljesen földi értelemben képzeltek el — akik egyáltalán hittek ebben. Úgy gondolták, az emberek kiugrálnak sírjaikból és ott folytatják életüket, ahol abbahagyták...

Jézus utat mutat: a feltámadást az élő Isten „elrendezi”. Ő az abszolút élet, azért képes az emberek feltámadását, életrekelését megtenni. A maga módján.

Második útmutatás: mindenki érte él. Nemcsak tőle származik minden élet — hogy a semmibe tűnjön — hanem érte is van minden élet. Az emberi élet benne nyer kiteljesülést — a feltámadásban...

AZ ÉVKÖZI 33. VASÁRNAPRA
(november 19.)

„Vigyázzatok, félre ne vezessenek beneteket! Sokan jönnek majd az én nevemben és azt mondják: Én vagyok... Ne menjetez utánuk!” (Lk 21,8)

Nagy kísértés, felvenni Jézus nevét és tekintélyével megszedíteni az embereket. Ily módon könnyen lehet valaki nagy — rövid ideig...

Sokak számára szükséges a „látható” isteni vezető, így képesek nagy dolgokra. Ha még nincs, gondoskodnak maguknak látható vezetőről... Ez a szekták hódításának egyik titka. Jézus túlságó vagy egyszerűen láthatatlan számukra.

Próbátételként adja a feladatot: maradjatok meg hozzám való hűségemben s ne menjetez utánuk! Nem is olyan könnyű feladat. Különösen, ha némely ember megbotránkozik az Egyházban, döntéseiben...

AZ ÉVKÖZI 34. VASÁRNAPRA
KRISZTUS KIRÁLY ÜNNEPE
(november 26.)

A másik gonosztevő megdorgálta (a Jézust szidalmazót)... és Jézushoz fordult: „Uram! Emlékezzél meg rólam országodban!” (Lk 23,40a,42)

Ez a második gonosztevő realista ember volt. Tudta, emberi életének vége, tettéért járó büntetést kap. Realitásérzékének igazi bizonyítéka azonban, hogy felfedezte Jézus ártatlan módon való szenvedését s e szenvedés csupán sejtethető hatalmas voltát... A megváltás művét...

Életében nyilván nem törődött, nem is találkozott Jézussal, de bizonyára halálánál (Folytatás a 2. oldalon.)

* Elmondta Szabó Géza protonotárius kanonok, a budapesti Szent István Bazilika plébánosa, a Szent Jobb öre.

Olvassuk együtt a katekizmust!

Októberben az első parancsolatot olvastuk, ami az összes parancs alapját képezi, ezért erre a beszélgetéseinkben mindig visszatérünk. Sokszor elolvastuk és elgondolkodtunk magán a szerető szón: „Te egyedül Uradat és Istenedet imádog és csak neki szolgálj!” Mert megismerjed az Istent, így parancsa él és éltet. Micsoda hatalom és erő, amit Isten az embernek ad: úgy ismerheti meg, mint az ember barátját, gyermek atyját és ezáltal az „ismeret által mintegy az ember Isten családjának tagjává lesz, olyannyira, hogy maga Isten ilyen közvetlen kérdéssel fordul Ádámmal: Miért bújtál el?”

Az emberiség történelmének aranyfonálként húzódott végig ennek az Istentől indítványozott barátságának a megszentelt fonala, amit még a bűn sem tehetett tönkre. Azzal, hogy képére és hasonlóságára teremtette Isten az embert, hatalmat adott neki az állatoknak, és a teremtett dolgokat nevével nevezni. És a név nemcsak találó a nevezett természetére, hanem azonosul is nevével. Az embernek viszont maga az Isten adott nevet: Ádámnak — földből teremtett és Évának — minden élő anyja. Az Istentől „hatalmat és erőt kapott teremtmény az ember” egész valójával válaszolni igyekszik Istennek: nevével szólítja, ami a teremtett világ csodálatából is adódik: „Uram, milyen csodálatos széles e világ a te neved!”

A választott népnek legféltettebb kincse volt Isten neve, amit senki ki nem mondhatott. Az Úr neve szent és ezt csak szentül, — tisztelettel — szabad kiejteni. A második parancsolat előírja — az első parancsból következően — Isten nevének tiszteletét. Nem lehet ezt a nevet nem tisztelni, ha annak valóságára nem hívó lélekkel figyelünk: „*Én vagyok, aki van*”. És mi csak azért vagyunk, mert az örökké létező Isten megteremtett bennünket. Ez az embernek függőséget, de kimondhatatlan lehetőséget is ad: hittel imádni és nevét tisztelettel kimondani: embervoltunk teljességére vezet el bennünket. A választott nép a környező népek sokféle istenei között élve a legnemesebb öntudattal adta tovább az utódoknak Isten kimondhatatlan, de állandóan jelenlevő nevét: „Van még egy olyan nagy nép, amelynek Istene ilyen közel lenne hozzá, mint a mi Istenünk!”

Isten azonosul nevével, ami titokzatlanságára, szentségére és természetfölöttiségére utal, egyszersmind állandó jelenlétére, és az ebből következő hatalmas tetteire... „Emlékezz Izrael, hogyan vezetett ki téged az Isten hatalommal és erővel a szolgaság házából... Ez a Név, amelyben üdvösségünket találjuk meg mi keresztények: „nincs más név, csak Jézus Krisztus neve”, — vallja minden keresztény Szent Péter apostollal, Szent Pál, megtérve ismerte meg ezt a nevet,

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról.)

lott róla... Megéri, földi életének utolsó perceiben örök sorsát jó irányba fordíthatja...

Megérezte, hogy Jézus az örök élet Királya...

*

Kedves Hívek, Olvasók,
kilenc évig, 1986 adventjétől kezdve vezettem szeretettel e sorokat. Mint minden, ez is végére ért. Adja Isten, hogy lelki életük elmélyülésére szolgáljanak gondolataim.

Fejős Ottó

Jézus Krisztust, akit „Isten felmagasztalt és olyan nevet adott neki, amely fölötte áll minden névnek, hogy Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban, minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr!”

A hívő ember ennek a Névnek: Istennek a jelenlétében él. Isten jelen volt — a teremtő szerető jelenlétével — kezdetől fogva, mint az ember és a teremtett világ boldogsága. A bűnbeesett Ádám, — mint „minden bűnös és elveszett ember” — el akar rejtőzni Isten elől, feledve még saját nevét is; saját maga elől akar elmenekülni, mert minden ellene fordul. Isten viszont nevével szólítja az első embertől az utolsóig és jelenlétére figyelmezteti. Azóta ebben a kettősségben éli az ember az életét: Isten ellen is fordulhat, — istentelenné lehet —, káromolhatja Teremtőjét... Akik viszont hitükben megértik és lelkükben elfogadják Istent, azoknak hatalmat ad és Isten gyermekeivé teszi őket. A megkeresztelt ember a Szentháromságba vetett hittel, Krisztusban a Megváltóban, a Lélekkel szólítja meg az Atyát: Mi Atyánk!

Isten jelenlétében élni a szerető félelmet hozza elő az ember énjéből, az istenfélelmet, aminek alig van köze a hétköznapian vett félelemhez, sokkal inkább a gyermeki szeretethez. Úgy él a hívő ember Isten jelenlétében, mint a gyermek „az anyja kebelén”. Jézus ugyanezt a valóságot a következőképp mondta: „Mindnyájan hozzá költözünk és benne fogunk lakni”. A szent Isten dicsősége nyilvánul meg az élő-emberben, — amint szent Iréneusz tanította. Ezt az isteni dicsőséget az ember hitében tudja megélni, — Isten nevét tisztelni — méltóképpen dicsőíteni. Ezért a kérdező Istennek a krisztusi ember válasza, a gyermeki bizalom, — ami az ember létének legmélyéből fakad, — mint igaz istenimádás: „Jöjj el, Uram Jézus!”

Szabó József (Offenburg)

BÉKÉÉRT AZ ERŐSZAK VILÁGÁBAN

Hétszáz katolikus újságíró, kiadó és fotóriporter vett részt a Nemzetközi Katolikus Sajtóunió (UCIP) 17. világkongresszusán szeptember 11. és 16. között Grácban. Hazánkat és az utódállamokbeli magyarságot a MAKÚSZ tíztagú küldöttsége képviselte Boór János elnök vezetésével. A találkozóhoz, — amelyet Thomas Klestil osztrák köztársasági elnök nyitott meg — II. János Pál pápa üzenetet intézett, figyelmeztetve a résztvevőket az új kommunikációs technológiák értékeire és a veszélyeire is. Előadást tartott John Foley érsek a Pápai Tömegkommunikációs Tanács elnöke, valamint Tadeusz Mazowiecky, volt lengyel miniszterelnök is. A legnagyobb figyelmet Carlo Maria Martini SJ milánói bíboros érsek előadása keltette, miszerint a tömegkommunikáció manapság nemcsak ábrázolja, hanem gyakran terjeszti is az erőszakot. Franz König bíboros a gráci székesegyházban szólt röviden a résztvevőkhöz, a szentmisét pedig Johann Weber megyéspüspök, az Osztrák Püspöki Kar elnöke mutatta be és mondta a szentbeszédet. Az UCIP európai elnöke, Lukács László SP vezetésével az egykori kommunista országok 82 küldötte külön megbeszélést is tartott. Nagy reklámdést keltett az osztrák katolikus hírügynökség, a Kathpress és a Magyar Püspöki Kar Sajtóirodájának rendezésében a számitógépes világhálózat, az Internet szemléletes bemutatása. ■

Ma a vértanúknak hódolunk

(Folytatás az első oldalról.)

ám lelküket, egész személyiségüket „föherre mosták a Bárany vérében”. Brecht „Kurázi mama” drámájában ennek a szennegődörnek korrupcióját, paráznságát, nyereszkeskedését mutatja be. Ám, ez a szennegődör ma is itt tátong — kontinensünkön, hazánkban. Szentatyánk, II. János Pál pápa az élet védelmében megjelentelet enciklikájában az „Evangelium vitae”-ben aggódva írja: „Az élet ellen irányul az emberölés bármely formája, a népirtás, az abortusz, az eutanázia és a szándékos öngyilkosság. Az emberi élet épségét veszélyezteti: a csonkítások, a testi-lelki kényszer és kínzás, az embertelen életkörülmények, a prostitúció, a fiú- és leánykereskedelem, a nemiség életet veszélyeztető és az erkölcsi épséget kockáztató formáinak propagálása. Mindezek és a hozzájuk hasonlóak kétségtelenül szégyenletes gaztettek, s miközben tönkre teszik az emberi civilizációt, az elkövetőiket szennyezik be! II. János Pál pápa manilai megnyilatkozásában utalt a világot is fenyegető veszedelemre: a megannyi hírközlő eszköz és a szórakoztató ipar a felnövekvő új nemzedéket erkölcsi rabszolgaságba veti. Ez a szennegődör kívánja elnyelni a családokat, a gyermekeket, a fiatalokat. Mentse meg magadat és gyermekeidet! Ahogyan a kassai szennegődörből Pálffy Katalin grófnő, Forgách nádor felesége, kimentette a vértanúk csontjait. A kegyetlen öldöklés után ugyanis egy esztendő múltán megkezdődtek a béketárgyalások. Egy estélyen Bethlen Gábor fejedelem táncra kívánta felkérni Pálffy Katalint. Ám, a grófnő feltételt szabott; járuljon hozzá a fejedelem, hogy a szennegődörből kimenthesse a vértanúk csontjait. Bethlen beleegyezett. Íme, a fordított Salóme-tánc. Heródes lakomáján Heródiás óhajára, lánya Salóme a királyt is megejtő szép táncáért Keresztelő János fejét kérte egy tálcán. Pálffy Katalin miután táncolt a református Bethlennel, összegyűj-

tötte a csontokat, letisztította, bársonyba takarta, majd sebesi, később a nagyszombati orsolyiták templomába helyezte el azokat. E csontokból, miként Ezekiel próféta látomásában a megelevenedő csontmező, a Magyar Katolikus Egyház újra-elevenedése támadt. A Kassai vértanúk csontjaiból rekatolizálódott hazánk. Ma is megmentve önmagunkat, testvéreinket a szennegődörből, az újraevangelizáció élessze újjá Szent István országát. Keresztény, katolikus szülők! A szennegődörből mentsétek ki gyermekeiteket, és a gondoskodás bársonyába takarva ügyeljenek, hogy megismerhessék hitüket a szennegődör helyett, ugyanis „a hitoktatás célja az, hogy az ismeretek által megvilágított hit élő, tudatos és tevékeny legyen”.

A Kassai vértanúk ezekért az értékekért szenvedtek. II. János Pál pápa 1995 július 2-án méltán hirdethette ki: A Szentháromság tiszteletére, Krisztus Urunk dicsőségére és a keresztény nép gyarapodására a három Kassai vértanú szent. □ pápai deklarációhoz fűzi bíboros főpásztorunk ünnepi körlevelének e megállapításait: „Az Isten Körösi Márk személyében főegyházmegyénknek szentet ajánlkozott, és közbenjárását kérve meghalljuk üzenetét a jelenben Egyházunk védelmére, a hit tisztaságának megőrzésére és a kiengesztelődés szolgálatára”.

Itt a Bazilikában a Kassai vértanúk oltárán a szobor-csoport középső alakja, Körösi Márk átkarolja két társát, Grodecz Menyhértet és Pongrácz Istvánt. Összefonódtak, de nem a bűnben, a fondorlatokban, a korrupcióban, hanem a tanúságtételben. Hívják minket, hogy egybefonódjunk velük napjaink krisztusi tanúságtételében. Eléjük lépünk és köszöntjük őket a Kassai vértanúk napja Reggeli Dicséretének himnuszával: „Védtek az ősi templomot, / hol alapot Krisztus rakott, / melyet nem dönt le kárhozat, / de megszentel az áldozat”.

Esztergom, 1995 szeptember 9.

Függés és függetlenség

„Függés és függetlenség a tömegkommunikációban” — ez az időszerű kérdés volt a Magyar Katolikus Újságírók Szövetsége (MAKÚSZ) okt. 7-i budapesti tanulmányi napjának a témája. Boór János elnök megnyitójában idézte Marx hamis tételét, miszerint nem vagy önálló, ha más jóindulatának köszönheted léteidet, továbbá amíg nem vagy önálló, addig nem vagy szabad, hanem másról függesz. E szabadságesszme szembeállítja a függést és önállóságot, pedig minél inkább függ a teremtmény Istentől, annál önállóbb, szabadabb és tökéletesebb. A függésnek és függetlenségnek ezt, a mindennapi dolgok szemléletes felfogásától eltérő „metafizikai” értelmezését ajánlotta bevetésként a hallhatóság figyelmébe. Ez szolgált 1987-ben ürügyül az akkori Állami Egyházügyi Hivatal számára, hogy korlátozza a *Mérleg* című katolikus folyóirat szabadságát. Súlyom László jogtudós, az Alkotmánybíróság elnöke, a tanulmányi nap első előadója lépett fel bátran szakvéleményével az Állami Egyházügyi Hivatal törvénysértésével szemben. A tanulmányi napon kifejtette, hogy Magyarország demokratikus jogállam és alkotmánya alapján köteles biztosítani a véleményszabadságot, tartalmilag azonban nem írhat elő valamilyen nézetet állami ideológiaként. Czako Gábor író, az „Igen” folyóirat alapító főszerkesztője, azt a nézetet indokolta, hogy a sajtó a negyedik és ellenőrizetlen hatalmi ág a modern jogál-

lamban. E tételét többen bíralták. Az előadásokat és a plenáris megbeszélést kerekasztal-vita követte Sajgó Szabolcs SJ, a Manréza igazgatója és a MAKÚSZ alelnöke vezetésével. Az egyházi újságírás kényes kérdéseit sem elhallgatva szóltak hozzá a függés és függetlenség mindennapi kérdéseire a felkért résztvevők: Komlós Attila, a Reformátusok Lapja főszerkesztője, Pálffy G. István publicista és Kamarás István vallásszociológus. Így a magyar katolikus újságírók teremtettek lehetőséget békés eszmecsere-re az eltérő politikai irányokat követő és a különböző felekezeti újságírók között.

ARAFAT A SZENTATYÁNÁL

II. János Pál a castelgandolfói pápai nyaralóban fogadta Jasszer Arafátot, a Palesztín Felszabadítási Szervezet elnökét, aki most negyedik alkalommal — 1982, 1988 és 1990 után — kereste fel a pápát. Arafát elnök ezúttal is kifejezte a pápának személyes köszönetét és a palesztín nép halálját azért a támaszért, amelyet a Szentszék a palesztín-kérdésben mindig is nyújtott. II. János Pál a maga részéről megerősítette, hogy valamilyen palesztín sorsát továbbra is szíven viseli. A találkozó végén a Szentföld és az egész Közel-Kelet népeire az „egy Isten” áldását kérte, akihez zsidók, keresztények és muzulmánok egyaránt bizalommal fordulhatnak. VR

Feladatok, problémák, lehetőségek...

SZENDI JÓZSEF ÉRSEKSEL BESZÉLGET FEJŐS OTTÓ A VESZPRÉMI FŐEGYHÁZMEGYE HELYZETÉRŐL ÉS JÖVŐ KILÁTÁSÁIRÓL

2. rész.

Életünk: Milyen a papi utánpótlás?

Szendi József: Az bizony sajnos nagyon gyenge. Hiszen ma hiányoznak a régi, sokgyermekes vallásos családok, ahol a fiúk az anyatejjel szívták magukba a vallásosságot és nem a szemináriumokban kezdték azt megtanulni. Az idén csak egy papot tudtam szentelni. Jövőre is csak egy lesz. Aztán jönnek olyan évfolyamok, ahol többen vannak. Bizony egyre nagyobb gondom, hogyan tudom a betegség vagy elhalálozás által megürült plébániákat legalább oldallagosan ellátni: az eddig saját plébánossal rendelkező plébániákat hogyan tudom valamelyik szomszéd plébánosra bízni.

É.: Kaphatnál segédpüspököt?

Sz. J.: Biztosan kaphatnék, hiszen a kettő nem osztott egyházmegyére is kaptam s éppen belőle lett az új kaposvári egyházmegye megyéspüspöke. Jelenleg olyan egészségi állapotban vagyok, hogy a nagyon kicsinnyé lett egyházmegyét egyedül is el tudom látni. Nem egyszer úgy, hogy gépkocsivezető és titkár nélkül megyek magam vezetve az autót. A nagy paphiány miatt fontosabbnak tartottam a titkárnak plébánossá való kinevezését, mint egy falunak plébános nélkül való hagyását. Az irodai munkát nagyon jól ellátja egy laikus hölgy, aki már 14 éve dolgozik a püspöki hivatalban. Sofőrnek tudok laikust alkalmazni, ha olyan utam van, ahol sofőrnek kell a kocsit vezetni. Hetvennégy éves vagyok. Jövőre fel kell ajánlanom a Szentatyának nyugdíjazásomat. A válasz háromféle lehet: vagy azonnal kapok utódot, vagy meghatározott időre még tovább kell dolgoznom, vagy meghatározatlan ideig kell megfelelő egészségi állapotom miatt végezni a püspöki szolgálatot.

É.: Az előző kormány erőteljesen támogatja az Egyházat. Mik a jelek az új összeállítású kormányról?

Sz. J.: Egyelőre nem láttuk jelét annak, hogy erre a kérdésre érdemben válaszolni tudnák.

É.: Az újságíró hogyan kommentálja a fejleményeket, pozitívan, vagy inkább negatívan?

Sz. J.: Nem lehet egyformán minősíteni az írásait. Van, amikor tárgyilagos, pozitívan értékelő cikkek jelennek meg az egyházi ténykedésről. Máskor meg a rosszul informált, vagy rossz indulatú újságíró úgy beszél rólunk, hogy azt helyre kell igazítani. Ebből a szempontból érdemes elolvasni az Új Ember rendszeresen megjelenő összeállítását a sajtónak az Egyházzal szülő cikkeiből. Egységes támadásról nem beszélhetek.

É.: Hogyan működik az ökumené?

Sz. J.: A körülményekhez képest jól. Az evangélikusok közelebb állnak hozzánk, hiszen ők többet öríttek meg a katolicizmusból és ők maguk is mondják ezt. Például Pápán amíg el nem készült a katolikus iskola, ők adtak nekünk használatra tantermetet. Itt Veszprémben is kedvesek és készségesek. A reformátusok lapjában olvastam, hogy a legújabb felmérések szerint Magyarországon a katolikusok a lakosság több mint 70 %-át teszik ki, a reformátusoké 20 %, az evangélikusoké 5 %, a maradék az összes többi. A reformátusok felé is jó a kapcsolatunk. Megszűnt az ellenséges, gyanakvó lelkület egymás felé. Például Pápán a katolikus általános iskolába kerekén 60 református gyerek jár, míg a katolikusok a református gim-

náziumba járnak és a hitoktatók szerint igen udvarias a magatartásuk. Minden évben megtartjuk Szent Pál megtérése ünnepével kapcsolatban az ökumenikus imahetet a keresztények egységéért. Egyik évben én tartok szentbeszédet a református templomban, a másik évben a református püspök úr jön hozzánk a bazilikába. A nyolcad alatt a város többi templomaiban cserélik egymást a katolikus, evangélikus és református lelkészek. A szereplőket vacsorára látom vendégül. Egyre szorosabban alakul ki az igazi keresztény lelkület egymás iránt, hogy közösen küzdjünk a vallásosságot egyáltalán nem támogató, sőt sokszor háttérbe szorító liberalizmussal szemben.

É.: Milyen a cserkészélet?

Sz. J.: A cserkészéletet igyekeztünk mindenhol, ahol voltak öregcserkészek, életre hívni. Akárhová megyek valami nagyobb egyházi ünnepségre, mindenütt ott vannak a cserkészek árvalányhajas egyenruhájukban. Egyházmegyénk minden nagyobb helységében működik cserkészcsapat. Kölley főcserkész úr nekem szemináriumi osztálytársam volt. Pár éve együtt avattuk a cserkészeket Veszprém közelében Zádorváron, ahol egy svájci adakozótól több holdas erdőt kaptak, hogy azt cserkészparkként használják kirándulásokra és táborozásra. A Pádányi iskolában cserkészparancsnok az igazgató helyettese.

É.: A kis csoportok, mint a fokoláré és hasonlók, hogyan működnek?

Sz. J.: Van az egyházmegyében fokoláré. Én magam fordítottam Chiara Lubich írását: „Mindnyájan egy legyünk”, magyarra még a kommunista időkben, hogy legyen útmutató az Egyház által elfogadott kiscsoport létesítésére. Az aszszonyaink, régi Kalászos-ok buzgón szervezik a katolikus lányokat és asszonyokat. Vannak Kolping családjaink és Kolping iskolánk. Sőt Alsópáhokon egy nagy Kolping üdülő központot kezdtek építeni. A legények és férfiak között is folyik a szervezkedés. Több háza van egyházmegyénkben a „Nyolc boldogság” lelkiségnek. Lényeges, hogy fiatalságunk számára biztosítsunk találkozási lehetőséget és lelkiségben való gyarapodást. E célból ifjúsági lelkigyakorlatokat szerveztünk egységesen, függetlenül attól, hogy ki milyen csoporthoz tartozik. Az idén is mintegy négyszázan vettek részt fiúk és lányok ezeken. Sőt sikerült kiharcolnom még a kommunistáktól, hogy évenként több lelkigyakorlatot tarthatunk az ifjúságnak. E célra Veszprémben a szép parkkal rendelkező Davidikumot, Hévízen a Szent József papi otthon Zalaszentlászlón az iskolások üdülő házát, és nem utolsósorban a veszprémi szeminárium most visszaszerzett épületét használjuk. Végre van helyünk, ahol lelkigyakorlatokat szervezhetünk.

É.: A gondjaid?

Sz. J.: Hát gond az van elég. A nagy paphiány a legfőbb gond. Kevés a jó hitoktató is. Ezért nekik is rendszeresen tartunk előadásokat. Fontos, hogy a pedagógusaink egyre jobban ismerjék a katolikus pedagógustól elvárható lelkiséget, hogy meggyőző tanúságtevői legyenek az Úr Jézusnak. Több iskolát egyelőre azért sem tudunk indítani, mert az első sorban nem iskolaépület kérdése, hanem hogy legyen elég valóban katolikus tanító. De ezek képzése még csak most kezdődött el. Öt év múlva kerülnek ki az első katolikus tanítók az esztergomi és zsámbéki katolikus tanítóképzőből. Nagy

P. SZÖKE JÁNOS:

Kerny atya hazatért

Gyakran előfordul, hogy egy ember szellemi nagyságát, osztatlan helytállását, vallási és hazafias tanúságtételét csak halála után szoktuk felismerni. Ilyenkor még azok is hajlamosak dicsőhimnuszt zengeni a nyitott sír felett, akik az elhunyt életét sokszor megkeserítették. Ez hozzátartozik lenyészésre érett rossz tulajdonságainkhoz. Azt is többször hallottuk, hogy mi magyarok temetni és ünnepelni nagyon tudunk. A hétköznapi életben való helytállás már gyengébben megy.

Dr. Kerny Géza linzi magyar lelkész és ausztriai főlelkész életében ez nem így volt. Szerény megjelenése, közvetlen modora, barátságos mosolya és túlavadó szívójsága még a közömbösöket is meg-

Kerny atya egy áldozó kislánnyal

hódította. Lelkészi területén, az egyházi és világi hatóságokkal való kapcsolatban, paptestvérei között, az aprólékos részletekig kidolgozott lelképásztori és szervező munkában megnyerő egyéniségének minden vonzásával sikeresen volt jelen.

Géza atya a menekült életre nem készült és nem tanulta. Hatvankét éves korában vette kézbe a vándorbotot, mert hazai földön lelképásztori munkája elé akadályokat gördítettek. Mások ebben a helyzetben német származásra hivatkozva anyagi biztonságot jelentő nyugdíjra törekedtek. Ő fiatalos lelkesedéssel meghazudtolta minden emberi számítást és olyan lelképásztori munkát vállalt, amely érdemekben legalább olyan kiváló volt, mint a magyarországi megalkuvást nem ismerő hős papok munkája. Rövid idő alatt feltérképezte a területét. Hátizsákját mindig magával vitte, liturgikus felszerelés és könyvek voltak benne. A szó szoros értelmében futott hívei után. Munkáját eredményesen végezte. Felső-Ausztriában nem volt sem vallási, sem társadalmi megmozdulás, hogy ne vette volna ki tevékeny részét a munkából. Környezetében túlzás nélkül állították, hogy az ottani magyar élet lelke volt.

Kerny atya a szó szorosabb értelmében nevelő is volt. Munkáját a teológia tudományában szerzett doktorátussal kezdte. Kedvelt előadó volt a nyugat-

európai papi találkozók és konferenciák alkalmával. Klasszikusan világos előadásai és beszédei, példás keresztény életre buzdította a leendő édesanyákat és cserkész barátait. Nehéz lenne olyan területet találni, amelyet ne hatott volna át szeretete, amely felebarátaiban is Krisztust látta. Tehetségére felfigyeltek a befogadó országban is, és az Osztrák Püspöki Kar ezért őt nevezte ki magyar főlelkésznek.

Eredményes papi életét Linzben, 83 éves korában fejezte be Kisboldogasszony napján, szeptember 8-án. Reggel a Szent Margit Intézet nővérei szentmisére várták. Agyában halva találták. Kedvenc írója, Prohászka Ottokár Elmélkedések az evangéliumról c. műve volt kinyitva az ágyon. Kezében ceruza volt, Előtte papír. Szentbeszédre és a nagy magyar máriacelli zárandoklatra készült. Mindent előre megszervezett, Máriacellbe többé nem mehetett el, a zárandoklat előtt egy nappal a Fájdalmas Szűzanya ünnepén hívei és barátai kísérték el utolsó útjára.

Temetése visszatükrözte hatvanéves papi életét. Nem gyászmenet kísérte, hanem barátai, akiknek fáj lelképásztoruk távozása, de biztosak benne, hogy személyében az örökkévalóságban testvért szereztek maguknak. Erről tanúskodott a temetés előtti virrasztás a Szent Antal plébánián. Magyar és német nyelven váltakoztak az imák és énekek. A csúcspont a temetési gyászmise volt, amelynek keretében a magyar és az osztrák hivatalos egyház az Eucharisztia ünneplésével emlékezett meg Géza atyáról. A temetőben osztrák és magyar barátai, valamint a papság szólta hozzá utójára. A szívből fakadó megemlékező beszédek spontán szépsége olyan volt, amelytől nem a könny pergett le az arcokon, hanem a papi élet szeretete, az emberi értékek megbecsülése és az örökkévalóság reménye fénylett rajtuk.

Különösen a sok fiatal tűnt fel, akik összeszedett imával, csillogó szemmel álltak körül Géza atya koporsóját és bizonyították, ha van szív és lélek, akkor az öreg pap nem vén pap és 83 éves korban is lehet a fiatalok példaképe.

A beszédek kézirata olyan bőséges, hogy csak egy külön kiadásban lehetne lehozni azt a sok elismerést, amely az elhunyt pap életéről és magyarságáról szól. Ezt a havonta megjelenő Életünk hasábjai nem bírják el. Úgy érzem, mégis kell valamit írni. Nem akarok senkit sem idézni. Inkább a cserkész életből vett szép szokást, az esti zászlólevonást idézem fel.

Dr. Kerny Géza temetésén a fiatal és öreg cserkészek álltak körbe a koporsót, hogy a pap és cserkésztest kibűlt teste előtt, egymás kezét fogva énekeljenek. A vezénylő cserkész az egybegyűlteket reszkető hangon az utolsó zászlólevonásra szólította fel. A sok mindent kifejező dalhoz, Kodály Zoltán feledhetetlen művéhez csatlakozott a hívek fohásza is és így köszöntek el a magyar paptól, cserkésztől és jó baráttól:

Erdő mellett estvéledtem,
Subám fejem alá teitem,
Összetettem két kezemet,
Úgy kértem jó Istenemet.

En Istenem adjál szállást,
Már meguntam a járkálást
A járkálást, a bújdosást,
Az idegen földön lakást.

Adjon Isten jó éjszakát,
Küldje hozzám szent angyalát,
Bátorítsa szívünk álmát,
Adjon Isten jó éjszakát.

gond az anyagiak előteremtése. Az új minisztériumtól hónapokig nem kaptunk ellátmányt. A pedagógusokat viszont fizetni kellett. Az állami és önkormányzati támogatás nem fedezi teljesen a kiadásainkat. A szeminárium modern konyháját csak külföldi segítséggel tudtuk megvalósítani.

É.: És a terveid?

Sz. J.: Keszthelyen és Pápán további (Folytatás a 4. oldalon.)

GYERMEKEKNEK

Míg a felnőttek gyakran káros szenvedélyekben keresik a kikapcsolódást, addig a gyermekek a játék mellett döntenek. Gondolatok, fáradságok egykettőre a múlté, ha kezdődhet a játék. A modern computer-játéktól a hagyományos fáramászásig bőséges a választék.

A november 5-i evangélium furcsa módon egy fára mászó felnőttet állít eléünk. Igaz, ő nem kedvtelésből, hanem kíváncsiságból kapaszkodott fel az ágak közé. „Jézust szerette volna látni, de a tömeg miatt nem tudta, mert alacsony termetű volt”. Kíváncsiságának előre nem látott következményei lettek. „Amikor Jézus a fa alá ért, felnézett és megszólította: Zakeus, gyere le hamar! Ma a te házában kell megszállnom. Erre ő gyorsan lelépelt és boldogan fogadta”. Zakeusnak a fáramászása meghozta a Jézussal való találkozás és tartós barátság örömeit.

Furcsa találkozás, gondolhatjátok csodálkozva. De talán most még inkább ámulni fogtok, mert arra szeretném fel-

hívni figyelmeteket, hogy a ti fáramászásoknak és bármilyenfajta játszódásoknak ugyanez lehet a következménye. A játékban Jézussal lehet találkozni, akárcsak az imában. Ha önfeledten egymást kergetitek, homokból várat építetek, kedvenc babátokat átöltöztetitek, a legújabb computer-játékokat próbáltatjátok, vagy bármi más játszótevényt, minden esetben ott rejlik a Jézussal való találkozás lehetősége. Mindenütt, ahol öröm fakad, ügyesség sarjad, képesség virul, ott jelen van Jézus. Nagyon szépen ír erről egyik költőnk, József Attila:

*Hogyha golyóznak a gyerekek,
Az Isten köztük ott ténfereg.
S ha egy a szemét nagyra nyitja,
Golyóját ő lyukba gurítja.*

A játék nem haszontalan időtöltés, nem csak egyszerű kikapcsolódás, hanem Jézus közelségének megtapasztalása. Ő mellettünk áll életünk minden mozzanatában és hitünk által élvezhetjük jelenlétét.

János atya

Hírek - események

LITVÁNIA ELNÖKE KATOLIZÁLT

Litvánia elnöke, Algirdas Brazauskas, az egykori kommunista párt főtitkára katolizált, jelentette be ünnepélyes szentmisén a Szentlélek templom plébánosa. Az elnök a kommunista rendszer bukása óta látogatja a szentmiséket, felesége állítólag már a kommunista uralom alatt együttműködött földalatti szerzetesnővérekkel. Gyerekeiket megkereszteltették, házasságukra egyházi áldást kértek. Az elnök közvetlenül az önkormányzati választások előtt kihasználta a szentmise adta lehetőséget és ígéretet tett a lengyel kisebbség helyzetének orvoslására. Litvániában a 3,7 milliós lakosságból minden 14. lengyel.

Brazauskas az első demokratikusan megválasztott elnök Litvániában. 1989-ben ő vezette a kommunista párt szakítását Moszkvával. Kormányzása alatt vezették be a hittanoktatást az állami iskolákban. Brazauskas támogatja az egyházi javak visszaadását is, megtagadta aláírását a parlament általi februári törvényhozásról, mely erősen korlátozza a visszaadandó javak körét. Megfigyelők szerint azonban a parlament nem fogja figyelembe venni az elnök vétőjét. Egyházi körök szerint pedig a Brazauskas által kidolgozott verzió kis változtatásokkal él, ugyancsak korlátozókat fogalmaz meg. KAP

A MAGYAR „ISKOLAHARC” AZ AMERIKAI SAJTÓBAN

Az ún. Dabas-Sári iskolakonfliktus hullámai csak nem akarnak elsülni, sőt az utóbbi hetekben újból magasra csaptak. Még az olyan nagytekintélyű világ-lap is, mint a The Wall Street Journal nagy riportot szentelt a magyarországi iskolaháborúnak. „A vita gyökerei — állapítja meg az amerikai riporter — a magyar kommunista vezetők rossz ténykedéséhez nyúlnak vissza, akik 1948-ban az egész magyar egyházi vagyont elkobozták és államosították”. Fölöttébb nehéz az ügyben igazságot tenni, hiszen — ahogy mondják — a katolikus iskola mostani vezetője valamikor maga is az egyházellenes pedagógiát szolgálta, az állami iskola jelenlegi igazgatója pedig a kerület párttitkára volt. A hazai sajtó, így a Magyar Nemzet s Népszabadság is, az amerikai tudósítást bőven kommentálta.

MAGYAR FILM EDITH STEINRŐL

A film születésének 100. évfordulóján rendezett Velencei Filmszemlén Mészáros Márta „A hetedik szoba” című filmje két díjat nyert: a Nemzetközi Katolikus Film-és Audiovizuális Szervezet díját, valamint a Centenárium Különdíjat. A film a zsidó származású filozófusnő, Edith Stein életét mutatja be, aki katolizált és belépett a kármelita rendbe. Életét az auschwitzi gázkamrában fejezte be. Mint ismeretes, Edith Steint, rendi nevén Benedicta nővért, II. János Pál pápa 1987-ben boldoggá avatta. MK

MK

EUTANÁZIA — LEJTŐ, AMIN NINCS MEGÁLLÁS

A Társadalomtudományi Társaság és a Magyar Humanista Egyesület a közelmúltban vitaestet rendezett az eutanáziáról. A felszólalások során Jobbágyi Gábor jogász azt fejtegette, hogy az eutanázia legalizálására vonatkozó kezdeményezések hátterében költségmegtakarítási szempontok rejlenek. Egy Amerikában készült felmérés szerint ugyanis az egészségügyi kiadások 50 %-a az élet utolsó éveire esik. Jobbágyi szerint a betegek az orvosba vetett bizalmát alapjaiban ingatná meg, ha az eutanáziát a törvény megengedné, mivel a beteg orvosában segítőt és megmentőt, nem pedig gyilkosát kell, hogy lássa. Figyelmeztetett: az eutanázia olyan lejtő, amin nincs megállás. Párhuzamként említette az abortusz legalizálását, ami csak legvégső esetben alkalmazott kivételes lehetőségből mára már korlátozhatatlan

Pál atya

FIATALOKNAK

Krisztus kirly ünnepén, az egyházi év utolsó vasárnapján olvassuk: „Feje fölé görög, latin és héber nyelvű feliratot tettek: Ez a zsidók királya.” (Lk 23,35-43)

Manapság azt mondják: lejárt a királyok, császárok, uralkodók ideje. Mindenki a maga ura, mindenki úgy rendezi, éli életét ahogy akarja. Nekem ne parancsoljon senki...

Ez a felfogás működni látszik egészen addig, amíg nem jön közbe semmi komoly esemény, sorsdöntő kérdés, amelyre választ keresünk: Honnan? Hová? Miért?

Egy biztos: számtalan, különböző mód, lehetőség kínálkozik, amely szerint eldönthetem azt, hogy milyen életformát választok, miben hiszek, miben remélek, miről álmodok. Csak abban hiszek, amit látok és kezemmel megfoghatok; csak az embereknek(ben), csak a saját képességeimben, tehetségemben, erőmben hiszek.

De van egy másik út, lehetőség is: Hiszek Jézus Krisztusban, a mindenség Királyában, Isten Fiában, aki 2000 esztendővel ezelőtt élt, akinek üdvözítő üzenetét olvashatom a Szentírásban, aki csodálatos módon tovább él Egyházá-

ban. Egy másik lehetőség, életforma, amelyet Ő ajánl. Tudjuk, tapasztaljuk, hogy nem könnyű, kényelmes út ez. Megmeg botlunk, de azt is tudjuk, tapasztaljuk, hogy kérdéseinkre és kételyeinkre választ kínál...

Az idézett evangéliumi részben halljuk a gúnyolódók szavát: „Ha te vagy a zsidók királya, segíts magadon”. A bábázkodók, a főtanács tagjai, a katonák, a Jézus mellett keresztre feszített egyik gonosztevő is mind ezt gondolják: minden amit tett, mondott hazugság volt. Hát így hal meg egy igazi király?

Az elenkezője lesz mégis bizonyossá. „Bizony mondom neked, még ma velem leszel a paradicsomban”, szól Jézus a „másik”, a „jobb” latorhoz. Az erőtlenségből, gyengeségből erő, a halálból feltámadás, győzelem születik. Egy új királyság...

Kedves Fiatalok!

Nap mint nap tapasztaljuk: szülők aggódnak gyermekeikért; fiatalok kerülnek kilátástalan helyzetbe, mert már nem tudnak hinni, bízni az előttük álló jövőben; emberek szenvednek, kudarcot vallanak, csalódnak ígéretekben, barátságban... Nekik szól a keresztől jövő üzenet, amely vigasztal, amelyben hinni lehet: „Az én királyságom nem e világból való”. (Jn 18,36). Ezt a szelíd, jó-ságos uralmat akarja megvalósítani Jézus itt és most, a mi korunkban, az emberek világában. Nemcsak a nagy, nyomasztó, sorsunkat eldöntő kérdésekben, hanem a hétköznapok egyhangúságában is. Hogy életünknek örömeinkben és kudarcainkban is új értelme legyen. Tőlünk függ, mi választhatunk: leszünk-e polgárai, „alattvalói” ennek a királyságnak?

ŐSZ FELÉ

*Egy-egy sárga levél
Lehull már a fáról,
Búcsúzik már a fecske is
Az erezs aljától.*

*Az erezs aljától,
Rengő-ringó ájtól,
Tiszaparti nagy füzesőtől,
Hervadó határtól.*

*Búcsúzik, búcsúzik,
Egyszer csak útrakél...
Bús sóhajjal száll utána
Egy-egy hulló levél.*

Pósa Lajos (1850—1914)

női alapjoggá vált. Jobbágyi úgy véli: jogos igény a meghalás méltóságának megőrzése, ennek azonban az egyházi rituálé és a hozzátartozók szerető gondoskodása a megfelelő formája. Végül reményét fejezte ki, hogy Magyarországon soha semmiféle törvény nem fogja legalizálni az eutanáziát. MK

KRITIKUS HANGOK AZ ÚJ ENCIKLIKÁRÓL

Nem csillapodnak a kedélyek az abortuszügyben Olaszországban — olvasható a Magyar Nemzetben — ami talán érthető is, hiszen a pápa az Evangelium vitae-ben minden eddiginél „harcosabb” álláspontot hirdetett meg. A cikk szerint a pápai álláspont nem nagyon változott a korábbiakhoz képest, változott viszont a stratégia, a harcias magatartás, mert a pápa a társadalom minden rétegét felszólította, hogy vegyenek részt aktívan az abortusz elleni harcban. A MN idézi a La Republicát, amely tudni véli, hogy a döntés koránsem egységesen született meg az enciklika ügyében, bár a szavazás eredménye titkos. Am II. János Pál hajthatatlan maradt, s ez érthető is, hiszen „az ő személyes létezése is egy abortuszellenes döntés eredménye”. Édesanyjának ugyanis egészségügyi szempontból tanácsolták a terhességmegszakítást, ő azonban vállalta a kockázatot, mégis világra hozta a későbbi egyházfőt. Valószínűleg ez a döntés is hozzájárult az asszony korai halálához — írja az olasz lap. Az MN azt is megemlíti, hogy az olasz politikusok reakciója sajátos a pápai felhívásra. Interjúikban kifejezik egyetértésüket, irányadóknak fogadva el a pápai elveket, ugyanakkor sokan kifejtették: míg a pápa kötelessége humanitárius nézetek kinyilvánítása, addig az ő feladatuk ezeknek a valós élethez való igazítása. MK

BESZÉLGETÉS SZENDI JÓZSEF VESZPRÉMI ÉRSEKSEL

(Folytatás a 3. oldalról.)

iskolákat szervezni az ottani igények kielégítésére. Szeretnénk szociális otthonokat létesíteni Veszprémben és Hévízen öreg, beteg papok, szerzetesek, de laikusok számára is. Itt Veszprémben kellene egy kultúrcentrumot építeni a szeminárium mellé templommal, előadó termekkel, hogy egyesületeink számára legyen gyülekezési lehetőség gyűlések és előadások tartására. Folytatni szeretnénk a szeminárium bővítését, amit az idén csak megkezdeni tudtunk. Jövőre szeretnénk megünnepelni Boldog Gizella és Szent István Scheyernben kötött házasságának ezer éves jubileumát. Ez okból szeretnénk megszerezni Gizella csonterekléjét Passauból és a veszprémi püspöki palotában kiállítás szervezni „Ezer éves veszprémi püspökség” címen. Hogy ez megvalósuljon, a palota több termét kellene restaurálni, miután tavaly a folyosókat és a víz, villany, gáz, padlófűtés és szennyvíz vezetékét újítottuk fel a palota folyosóinak és halljának solenhofeni juramárvány kőlapokkal való fedése alatt. Kérvényt írtam az istentiszteleti kongregációhoz, hogy segítse elő boldog Gizella szakadatlan tisztelete miatt mind a bajorok, mind a magyarok részéről, hiszen passauai sírja ma is zarándokhely mind a két nép számára. Így avatta szentté XII. Pius pápa boldog Margitot is 1943-ban. Szeretnénk a palota termeiből a földszinti volt irodák helyiségeibe lehozni a felső termekből a mintegy 60 ezer kötet könyvet, melyek az államosítás folytán lettek ott összezsúfolva az államosított szemnáriumból, káptalantól és az egyházmegyétől. Reméljük, hogy az 1996. év nemcsak szép milicentenárium lesz a honfoglalásnak, hanem jól megünnepelt milleniuma is a veszprémi egyházmegyének.

Veszprém, 1995 szept. 8.

MERLI RUDOLF (Bubesheim):

A szeretet és a szenvedés hőse

ÁRPÁDHÁZI SZENT ERZSÉBET ÜNNEPÉRE (november 19.)

„... Ő a keresztény középkor asszony-ideálja ... 13 éves korában hitves, 19 éves korában özvegy és 24 éves korában halott” – röviden így jellemzi Prohászka a katolikus egyház egyik legnagyobb női alakjának életét. Nemcsak a keresztény középkor szentje ő, hanem a modern kor asszonyainak is példaképe. A második vatikáni zsinat különösen kiemeli a szociális szentek nagyságát, akik nemcsak imádkoztak és vezekeltek a zárda falain belül, hanem az imádság mellett fontosnak tartották embertársaik megsegítését is. Tudták, hogy Istent mindennek felett –, a felebarátot pedig úgy kell szeretni, mint önmagunkat.

A századok folyamán világszerte sok művészt ihletett meg Szent Erzsébet alakja a költészet, festészet és szobrászat területén. Egyik legszebb márványszobra a pozsonyi prépositúrá udvarán áll, szemben a Pázmány által alapított papnevelővel. Történelmes vitákoztak azon: vajon Pozsonyban született-e Erzsébet vagy Sárospatakon? Mindkettő királyi vár volt, ahol II. Endre családjával hosszabb ideig tartózkodott. Ma úgy tudjuk, hogy a Bodrog partján, Sárospatakon született 1207-ben. A kor szokása szerint az alig 4 éves kislányt eljegyzi Thuringia örgrófjával, Lajossal. Erzsébet Németországba kerül, de mindig szeretettel gondolt szülőhazájára, szívesen fogadta magyar honfitársait, a király köveit és rokonait, ritkán, de szívesen látogatott haza. Lajos, a férj 7 évvel idősebb Erzsébetnél, mélyen vallásos, a német nép „szentnek” nevezte és szeptember 11-én van emléknapja, bár hivatalosan nem avatták szentté. 1221-ben keltek egybe. Harmonikus és példás házasságukról legendákat szőtt Thuringia népe. Lajos igen szerette ifjú feleségét, elnézte nemes és szent „hobby”-ját, a szegények iránti nagy vonzalmát.

Erzsébet valóban a felebaráti szeretet szentje volt, de idegen a középkori várurak, fejedelmek és úrasszonyok dúsgazdag világában. Nem az ő világa volt ez. Őt meghódította Assisi Szent Ferenc, Umbria szentjének szelleme s a szegénység úrnője akart lenni. A Szentlélek kegyelme megérintette lelkét, felül tudott

emelkedni a kor világi eszméin, nem lett rabja női divatoknak és hóbortnak, lelki szemeivel ánézett és átlátott az örökévalóságba. Ebben áll Erzsébet lelki nagysága: el tudta szakítani a köteleket, azt a száz és ezer gyökeret, mely az embert a földhöz láncolja. Így lett a világ egyház egyik legnépszerűbb, leggyengédebb és legszeretetre méltóbb női szentje: a szeretet és szenvedés hőse.

ÁRPÁDHÁZI SZENT ERZSÉBET
Hans Holbein d. Ä. festménye, 1516.
München, Alte Pinakothek

Családjával együtt Erzsébet legjobban szerette a szegényeket. Nagy részvétet érzett az elhagyatott és nyomorék embertársak iránt, sokszor lelátogatott a vár alatt elterülő szegénynegyedbe, hogy segítsen. A várkapunál egybegyűlt, háborúkban megcsönkített, megrokkant szerencsétleneknek ételt, ruhát osztogatott. De a fejedelmi udvar magas rokonsága kritizálta, sőt egyenesen gyűlölte Erzsébetet. Férje azonban mindig melléje állt és védelmezte: „csak a Wartburgot oda ne ajándékozza, akkor elégedett vagyok”. Amikor 1225–26-ban Erzsébet az éhínség idején az állampénztárból enyhítette az éhezők nyomorát, férje rokonai igen megrótták.

Hat éves házasságuk alatt 3 gyermek született. A harmadik az már nem ismerhette apját, mert 1227 szeptember 11-én Lajos örgróf a keresztshadjaratokban az apuliai Otranto városában meghalt. Járvány ragadta el, s e naptól fogva lett Erzsébet a szenvedés szentje. Irigyei és régi ellenségei hatalomra jutottak, nincs többé férje „pártfogója”, Erzsébet sógora, Lajos öccse, Heinrich vette át az uralmat Thuringiában, és a 3 gyermekes özvegyet választás elé állította: vagy alkalmazkodik az udvar szokásaihoz, vagy – megfosztva minden vagyonától – el kell hagyja a Wartburgot. Erzsébet nem habozott: az udvar tékozló és pazarló életéhez nem tudott alkalmazkodni. Három kicsi gyermekével 1227 karácsonyán elhagyta Wartburgot. Mint a világ Megváltója, ő is gyermekével az éjszakai hideg elől egy istállóban húzta meg magát.

Amikor a gyóntatója, Marburgi Konrad segítségével megkapta a neki és gyermekeinek járó részt, Marburgban kórházat alapított, olyan betegeket vett fel, akiket mindenhol elutasítottak. Ő maga is belépett Szent Ferenc rendjébe és nagypénteken letette a fogadalmat. Egyetlen vágya volt úgy viselni a keresztet, mint a szenvedő Krisztus. Három éven át viselte ezt a keresztet, ápolta a betegeket. Meghalt 1231 november 17-én és 19-én te-

Szolidaritás a nyomor áldozataival

A Cor Unum Pápai Tanácsot 1971-ben VI. Pál pápa azért hozta létre, hogy szorosabbá fűzze a kapcsolatot az Egyházban működő karitatív-szociális szervezetek és a Szentszék között és alkalmat adjon arra, hogy ezek együtt, legalábbis egymásra hangolva tevékenységüket, határozottabban tudjanak dolgozni a rászorulóknak érdekében.

Ez alkalommal a Cor Unum azokat az intézményeket, mozgalmakat, kezdeményezéseket hívta össze szeptember 18 és 20 között Rómába Európa és Észak-Amerika országaiból, amelyek nagyböjti vagy adventi szolidaritási akciót szerveznek évről-évre a Harmadik Világ problémáinak, elsősorban a fejlődésben való visszamaradottságnak enyhítésére. Ezek között a legismertebbek a német Misereor és Adveniat, valamint az alig két éve életre hívott Renovabis – ez utóbbi a nemrég kommunista elnyomás alól felszabadult közép- és kelet-európai országok megsegítésére, továbbá a francia „Campagne Catholique contre le Faim et pour le Développement” és az amerikai „Catholic Relief Services”. Ugyanakkor meghívást kaptak az imént említett közép- és kelet-európai országok Püspöki Konferenciái, hogy lehetőségük nyíljon ezekkel az akciókkal való megismerkedésre. Ennek az összejövetelnek megrendezésére az adhatott indítást, hogy a Szentatya évről-évre a nagyböjti időre közzétett üzenete nem kapott megfelelő nyilvánosságot. Márpedig a kétezredik esztendő jubileumára való előkészületek között fontos szerep jut a pápa nagyböjti üzeneteinek az elkövetkező években.

A Cor Unum tehát kettős célt tűzött ki ennek az összejövetelnek megrendezése által: egyrészt felhívni az európai nagyböjti kampányok és püspökkari konferenciák figyelmét a Szentatya nagyböjti üzenetére, hogy azok tegyenek meg minden tőlük telhetőt széles körökben való megismertetésükre és elterjesztésükre, másrészt szorgalmazni azokban az országokban is, ahol még eddig nem indítottak nagyböjti akciót, ezek létrehozását.

A Magyar Katolikus Püspökkari Konferencia is elsősorban ezért kapott meghívást. Magyarországon mindeddig nem jöhetett létre nagyböjti akció. Az egyetlen országos gyűjtést karitatív-szociális célokra hazánkban most, Szent Erzsébet ünnepe kapcsán tartják.

Hogy elérkezett-e az idő egy ilyen kezdeményezés elindítására, azt a püspököknek kell eldönteniük. Kétségtelen, ha a jelenlegi gazdasági helyzetet vesszük alapul, egy efféle akció nem kecsegtet látványos eredményekkel, annál is inkább, mert a hívő réteg általában nem tartozik a különösen tehetősek közé. Éppen ezért a püspöki kar, amely a hívőknek nemcsak lelki javát tartja szem előtt,

metiék el a marburgi Szent Ferenc kórházban. Négy év múlva, 1235-ben IX. Gergely pápa szentté avatta. Ünnepe november 19-én van. Nyugodtan mondhatjuk róla, hogy a Boldogságos Szűzanyán kívül női személynek nem jutott oly nagy és szélesen elterjedt tisztelet a földön, mint Szent Erzsébetnek.

Ha valaki felmegy Wartburg várába, a thuringiai hegyek és erdők beszélnek nekünk e csodálatos Szentről, a várban pedig mozaik képek örökítették meg áldozatos hősi életét. 1539-ben Hesseni Fülöp a szép marburgi bazilikából eltávolította Erzsébet földi maradványait, hogy tiszteletét eltörölje. De a szenvedő emberek emlékezni fognak rá!

hanem együtt érez velük gazdasági természetű nehézségeik terén is, mindeddig nem akart tőlük újabb áldozatokat kérni.

Mindazonáltal nem vitás, hogy lépésről lépésre ki kell nyílnunk a Világ felé; tudomásul kell vennünk, hogy nem nyaloghathatjuk folyton-folyvást sebeinket, bármennyire fájjanak is még. Rá kell ébrednünk, hogy az emberiség egyharmada nálunk lényegesen rosszabb körülmények közt tengeti életét, hogy az éhínség problémája napirenden van, hogy a gyermekek jelentős százaléka nem éri el – éhség vagy betegség következtében – a 10. életévét. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a világon 15 millió a menekült, akiknek sorsa különösen súlyos, mert a legkritikább esetben kapnak az őket – általában kellenélkül – befogadó államok részéről komoly támogatást, sőt még azt is megakadályozzák, hogy becsületes munka által megszerezzék maguknak és családjuknak a mindennapi kenyeret. Mi magyarok sem maradhatunk érzéketlenek ennyi nyomor láttán, hanem bele kell kapcsolódnunk abba a nagy, világot átfogó szolidaritás-mozgalomba, amely nem ragad meg az országhatároknál. Nem az a fontos, hogy mekkora a magyarság hozzájárulása, hanem, hogy legalább jelképesen résztvegyünk a többi nép, a különböző Karitás és más katolikus szervezetek akcióiban. A szegény asszony két fillérje Jézus megítélése szerint többet ér, mint a gazdagok bőséges adományai.

Igaz ugyan, hogy gyakori támogatásban részesültek nálunk is a katolikus segélyszervek részéről a határokon túli magyarok és arra is érdemes rámutatni, hogy tavaly a Magyar Karitás, a protestáns Ökumenikus Szeretetszolgálatkal karöltve felhívást intézett a lakossághoz a ruandai polgárháború áldozatainak megsegítésére. A befolyt adományokból több tonna magyar gyártmányú gyógyszert vásároltunk és juttattunk el az osztrák és belga Karitás közreműködésével a menekülteknek a ruandai táborokba. Ott a Karitás kiküldött szakemberei gondoskodtak a betegek kezeléséről és gyógyszerrel való ellátásáról. A nemzetközi Karitás szervezetek kiemelték és nagyra értékelték a magyarok erőfeszítését.

A Cor Unum értekezlet különösen hasznos volt, amennyiben kapcsolat jöhetett létre a nyugati nagy szervezetekkel és lehetőség nyílt a tapasztalatcserére a kelet-európai testvér karitásokkal. Jelen volt a cseh, a szlovák, a horvát karitás vezetője, azonkívül a karitás kiküldött Banja-Lukából, valamint a lengyel és a magyar püspöki kar kiküldötte. A találkozó résztvevői közösen kidolgoztak néhány témát, amelyeket a Szentatya felhasználhat a jubileum előkészítése alkalmából kiadásra kerülő nagyböjti üzenetei számára, és megállapodtak abban, hogy a megkezdett tapasztalat- és eszmecsere folytatni fogják. Az értekezlet utolsó napján a Szentatya kihallgatáson fogadta a Cor Unum értekezlet résztvevőit, „Dicsértessék a Jézus Krisztus”-sal üdvözölve a magyar kiküldötteket.

FRANK MIKLÓS

A SZENT PÉTER - TÉR KARÁCSONYFÁJA

A hagyományos római karácsonyi ünnepekre idén Regensburg körzetéből érkezik a karácsonyfája. A 100 éves 27 méter magas fenyő Gloria von Thurn und Taxis hercegnő ajándéka. Az ünnepélyes átadásra Rómába utazik Manfred Müller regensburgi püspök, valamint Edmund Stoiber bajor miniszterelnök is.

KAP

MESSZE-SZAKADT SZENTÜNK, ERZSÉBETÜNK

„Bánk bán utolsó monológja”. (Részlet)

„... Egy kicsi-kis leányka-csillagot
Láttam egyszer sok esztendő előtt,
Pozsony várából napnyugatra ment
A csillag-gyermek s szent asszonnyá nőtt.
A fáma mint a rózsailatot
Nevét országokon át lengeti,
Be jó volna a köntöse szegélyét
Ájtatos ajakkal megérinteni (...)

Mért mentél el, királykisasszonyom?
Szűz lelked egyetlen lehellete
Sztérfúja volna a iragédiát, —
Vagy úgy kellett, hogy későn, s messziről
szívjuk be lényed rózsailatát?
Átok lett itthon a meráni vér,
És áldás lett az Árpádházi ott.
Onnan kellett ránk visszasugározni,
Hogy imádjunk, mint magyar csillagot.
Mindégy, — én most megyek, megyek feléd,
És viszem ezt a tépet sereget,
A teremtésben mind vesztések,
Betegek, bűnösök és nyomorultak:
A bosszúállók és a megbosszultak.
Megyünk, megyünk, s a zordon szín után
Mi békességet csak nálad lelünk,
Messze-szakadt szentünk, Erzsébetünk.
Tenálad vár a mindenható jószág (...)

Megyünk, megyünk feléd, Erzsébetünk.
Boldog, ki leghamarább odaér.”
1931.

Reményik Sándor (1890–1941)

Ki volt nekünk András Mária?

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

DR. ANDRÁS MÁRIA
szül. Schopf-Sike Marianne

1995 október 16-án hosszú és súlyos, nagy türelemmel viselt betegség után, a betegek szentségével megerősítve, 79 éves korában elhunyt.

Gyászolják örök szeretettel és hálával őrizve emlékét:
András Károly

András-Kaisser Júlia és dr. Kaisser Péter
Kontz Erzsébet, szül. András és Kontz András
Annával és Laurával

András Bence és Erzsébet, szül. Ottrubay
Ilonával, Katalinnal, Gizellával és Bernáttal
valamint nagyszámú rokonsága.

(A gyászjelentésből)

Valentiny Géza prelátnak a temetőben mondott gyászbeszédéből

Két kispaptársam várt rám a negyvenes évek második felében az innsbrucki állomáson. Ebédre András Mária-hoz megyünk — jelentették ki határozottan. Ki az? — kérdeztem. Te nem ismered? És hangjukban volt valami megszegyenítő, valami részvételtjes, valami szemrehányó.

Ebéd után már ismertem. Négyen ettünk. Azon időben vajmi nagy dolog volt. Az a természetesség, az a sugárzó kedvesség, mellyel az ételt tálalta, ritka, szívből jövő vendégszeretetről tanúskodott. Ezt az erényt élete végéig ápolta és megszámlálhatatlan tanúságot tett róla. Nem kell felsorolnom érdemeit e téren. S mit ott Innsbruckban először, úgy később sokszor is tapasztaltam. András Mária nem csak név, nem csak egyéniség, hanem fogalom. Ezt elismerik és igazolják mindazok, akik kapcsolatban voltak vele. Fogalom a magyarság terén. Mennyire szerette hazáját és népét. Átfogó néprajzi tudása, a magyar irodalom mély ismerete, földrajzi és zenei jártassága átölelte Nagymagyarország rónáit, helységeit, folyóit, bérceit és lakóit. Úgy a magyarok, mint más nemzetek fiainak szívébe szerette volna ültetni hazája és népe szeretetét. Minden alkalmat megragadott a nemzeti büszség ébresztésére, ápolására és megvallására. Átértett magyarsága kisugárzott a cserkészek felé, kiknek a népi táncsal, a regös munkával, betlehemes játékokkal szívükbe próbálta plántálni magyarságuk szeretetét és megbecsülését.

András Mária fogalom volt világnézetben megkérdőjelezi, sőt tagadja és változtatni akarja, erős jellem kellett a maradandó és föl nem adható értékek védelmére. Megdönthetetlen álláspontját néhányan makacsságnak, hozzáférhetlenségnek tartották, holott az csak szilárd meggyőződés volt, melyből nem engedett.

Egy olyan korban, mely az értékeket a családban, a társadalomban, a világnézetben megkérdőjelezi, sőt tagadja és változtatni akarja, erős jellem kellett a maradandó és föl nem adható értékek védelmére. Megdönthetetlen álláspontját néhányan makacsságnak, hozzáférhetlenségnek tartották, holott az csak szilárd meggyőződés volt, melyből nem engedett.

Az idők jelei az ő álláspontja mellett tesznek tanúságot. Csak a biztos alapra épült család, társadalom és nemzet rendelkezik jövővel és az elvárt boldogság ígéretével. András Mária fogalom volt a művészettörténet terén. Átfogó, de ugyanakkor részletes ismerete a szépművészetnek, művészeti irányoknak, azok lenyűgöző ismertetése, magyarázata, boncolása lelkünkben a szépet szárnyaira vette. Öröm volt hallgatni szabatos

és választékos szavai, akár valamely kongresszuson vagy más rendezvényeken, de kisebb körökben is.

András Mária valamennyiünknek adott. Kinek ezt, kinek azt, — de amit adott, az maradandó. Ezért most köszönetet mondunk.

Köszönet annak a leánynak, aki Lugosról elűzve Újszegedre jött, hogy ott a rokonság kertészetében nyert virágok iránti szeretetét élete utolsó napjáiig ápolja. Kinek ne tűnt volna fel virágos balkonja, melynek ragyogó színpompája a fényképezőket is vonzotta. Gondos kezeivel mennyi megtört virágot keltett életre. Mily fájdalmas volt neki, ha utaznia kellett — mi is lesz a virágaival.

Köszönetet mondunk a Ward Kollégium növendékének, aki bár kritikusan, de a fegyelem és rend nevelő és jellemadó értékében meggyőződve éveit a tanuláshoz, a lelkiekben és hitben való gyarapodáshoz szentelte. Kora ifjúságtól fogva, imerve az élet kálváriáit, meggyőződése volt, csakis a gondviselésbe vetett hit, az evangéliumi szellem az, ami a jó harc megvívásához erőt, támaszt és győzelmet ad.

Köszönetet mondunk mert egyetemi és tanulmányi éveit otthon és külföldön is (Róma) felkészültséggel hasznosította s így mi is akadémiai esküjéhez híven gyarapodtunk abban, amit ő tudott és készséges örömmel nekünk tovább adott. A szép szeretetét tanította, ami bizony nehéz feladat, de legszebb ajándéka maradt.

Köszönetet mondunk a hitvesnek és édesanyjának, majd később nagymamának, aki nagy türelemmel, odaadással, pedagógiai fogásokkal állt a család szolgálatában. Minden igaz ügyet képviselt és nagy megértéssel volt a nehézségek megoldásában. Nem kényeztetett, de szeretett; nem volt részrehajló, ám tárgyilagoss.

Búcsút intünk Mária sírjánál annak, aki az őst kedvelte legjobban az évszázakok közül. Érezte és tudta: az ősz hordozza a tavasz ígétét. S így mint Szent Ferenc hű tanítványa, a halálban is életet várt.

Add meg Uram neki a hű és szerető szívek jutalmát és fényesség adjon örök világosságot neki.

†

Áldjon, Uram, Tégedet minden ember
Ki szerelmedért másnak megbocsát,
És aki tűr gyötrelmet, nyavalyát,
Boldogok, akik tűrnek békességgel,
Mert Tőled nyerne meg majd, Főlséges
Koronát.

Assisi Szent Ferenc Naphimnuszából

A temetési szertartást 1995 október 20-án, 11 órakor a müncheni Westfriedhofban Valentiny Géza prelátnak (Bécs),

Hírek - események

KADA LAJOS MADRIDBA KERÜLT

II. János Pál pápa Kada Lajos c. érseket szeptember 22-én Spanyolország apostoli nunciusává nevezte ki. Mostani állomáshely-változása váratlanul érte a katolikus híveket — elsősorban természetesen a magyarokat — minthogy Kada érsek Németországban rövid idő alatt, osztatlan tekintélyt szerzett magának és okos diplomáciai ténykedését e fontos poszton a különféle politikai pártok is nagy elismeréssel honorálták. „Azt hittem — nyilatkozta —, hogy életem hátralévő munkáit Németországban fogom letölteni”. A lengyel pápa másként gondolta!

Kada Lajos Budapesten született 1924-ben és 1948-ban Rómában szentelték pappá. Itt avatták doktorrá is. Néhány évig Olaszországban a magyarok lelkipásztorként szolgált. 1975-ben szentelték püspökké, nem sokkal később Costa Rica-i, majd Salvador-i nunciussá nevezte ki. 1985-től 1991-ig ismét Rómában van, mint az Istentiszteleti és Szentségi Kongregáció titkára, valamint több pápai tanács konzultátora. A Német Szövetségi Köztársaságban (Bonni székhellyel) 1991 augusztus 22-től képviselte a Szentszéket. Mi, magyarok, kiváltképp sajnáljuk, hogy új megbízatása folytán most messzire került tőlünk. (Sz-i)

ALBERT SCHWEIZER EMLÉKEZETE

Nemrégiben emlékezett a világ a Béke-Nobel-díjas Albert Schweizer halálának 30. évfordulójára. Schweizer több területen is kitűnt. Világhírű orgonaművész volt, Bach mélyértelmű zeneműveinek technikailag is zseniális tolmácsolója; mélyen behatolt a kereszténység történetébe; meggyőződéssel vallotta, hogy az Újszövetség lehetne az egyetlen „védőoltás” a modern ember erkölcsi és szellemi hanyatlása ellen. Már meglelt emberként szerzett orvosi diplomát, hogy szenvedő embertársain segítsen. Az afrikai Gabon egyik kis településére — az azóta fogalomává vált — Lambaréné-be költözött, ahol az őserdőben kórházat alapított. Ebben a kórházban nemcsak a beteg testét, de lelkét is gyógyították. Albert Schweizer gyakran játszotta betegének Bach csodálatos fűgáit! Fáradhatatlanul küzdött az afrikai nép évszázados betegsége, a lepra és a tudatlanság ellen. Feleségével együtt az őserdei kórháztól nem messze temették el, sírjukat egyszerű fakereszt jelöli. — A lambarénei kórházban fiatal, önkéntes orvosok ma is gyógyítanak. VR / MK

MINISTRÁNS ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA

Augusztus első hetében tartották Rómában az V. Nemzetközi Ministráns-zarándoklatot, amelyen Magyarországról 1200 fiú és leány vett részt. Kiemelkedő eseménye volt a zárandoklatnak, amikor a pápa a Szent Péter téren találkozott a tíz országból érkezett 16 ezer ministránssal. Itt e téren a fiatalok „Történet a hópehelyről” címen egy jelképes zenés jelenetet adtak elő.

A magyar ministránsok számára nem-

Fejős Ottó németországi főlelkész, dr. Frank Miklós, a Magyar Karitás országos igazgatója és dr. Cserháti Ferenc plébános celebrálta. Az elhunyt lelkiüdvéért a rekviemet ugyanaznap 18.15 órakor a Damenstift-templomban tartották.

Az „Életünk” dr. András Máriaiban a kiváló író s a szerkesztőbizottság hűség, aktív tagját gyászolja. Szeretetünk s az emlékezés koszorúját — olvasóink nevében is — Fejős Ottó helyezte a sírra.

kevesbé volt nagy élmény az a szentmise, amelyet a Jeruzsálemi Szent Kezdet bazilikában mutattak be a zárandoklatot kísérő főpásztorok. Főcelebráns Bosák Nándor debrecen-nyíregyházi püspök volt, a zárandoklat fővédnöke, a szentbeszédet Balás Béla kaposvári megyéspüspök tartotta. A szentmise elején a szentszéki magyar nagykövetség tanácsosa, Szerdahelyi Csongor, mint egykori ministráns köszöntötte a zárandoklat résztvevőit. VR / MK

KINEVEZÉS

Dankó László Kalocsa-Kecskeméti érsek, metropolita, kinevezte Szigetesi István aacheni magyar lelkész a Kalocsai Főszékesegyházi Káptalan tiszteletbeli kanonokjává. A kinevezési okiratban a főpásztor elismeréssel szól Szigeti István áldozatos és szép szolgálatáról, amelyet a külföldi magyarok és az aacheni zárandokok lelki javára végzett. Ismerem tudományos munkásságát is — írja Dankó érsek — amelynek a most megjelent „A Szent Korona titka” című könyve is bizonyítéka. — Kívánjuk: érezze jól magát s a felje áradó szeretetet a főegyházmegye nagy családjában”.

Mi is szívből gratulálunk Szigeti atyának mind a németországi lelkészkedő papság, mind pedig az Életünk szerkesztősége nevében.

HÚZZUK MEG MI A VÉSZHARANGOT!*

Van egy téma, amit még Szent István ünnepén sem hagyhatunk el. Hazug lenne Szent Istvánt magasztaló énekünk, ha közömbös módon hallgatnánk arról, ami az ő művét veszélyezteti. Miről van szó? Ez a magyarság számbeli fogyása az egész Kárpát-medencében. Ne is beszéljünk a világon szétszóródott magyarságról. Ennek egy olyan önző szellemiség az oka, amelyet röviden így is jellemeznek: Inkább a kicsi, mint a kicsi. De nemcsak a kicsiről van szó, hanem minden olyan áldozat elutasításáról, amely gátolja a magyar családok gyermekvállalását. S ennek elsősorban nem anyagi okai vannak. Más korokban is volt már nagy szegénység. Ennek erkölcsi okai vannak. Ha erről hallgatnánk, olyan lenne ez, mintha a lejtőn nagy léptekkel a szakadék felé haladót nem figyelmeztetnénk, sőt a figyelmet elterelnék szép költeménnyel és andalító dallamos zenével. Ne szóljunk? Ezt nem tehetjük! Az idő halad és ellenünk dolgozik. Évente kifut egy évfolyam, aki még tudja az anyaság szent hivatását vállalni. A nemzet öregszik. De mégsem ünneprontás, ha tudatosá tesszük a veszélyt. Az orvosság a magyarság hitén és szent akarátán múlik. Az Úr megadja hozzá segítségét. Szent István tanítása, ami Krisztus tanítása, fennmaradásunk záloga.

* Elhangzott felhívás a linzi és a párizsi Szent István ünnepély végén. Szerzője az azóta az örök hazába tért Kerny Géza ausztriai főlelkész.

CIVILIZÁCIÓ

Ezelőtt a háborúban
Nem követtek semmi elvet,
Az erősebb a gyengétől
Amit elvehetett, elveit.

Most nem úgy van. A világot
Értekezlet igazgatja:
S az erősebb ha mit csinál tesz,
Összeül és — helybehagyja.
1877 körül

Arany János

A 90 éves König bíboros nyilatkozataiból

A TOLERANCIÁRÓL, AZ EGYHÁZON BELÜLI FESZÜLTSEGEKRŐL, A HITRŐL ÉS A TUDOMÁNY FELELŐSÉGÉRŐL

A közelmúltban ünnepelte 90. születésnapját König bíboros, Bécs egykori érseke, aki igen jelentős szerepet töltött és tölt be az osztrák egyház életében. Ebből az alkalomból több neves állami és egyházi személyiség köszöntötte és méltatta tevékenységét. „Csodálom azt a szellemi frissességet, amellyel Franz König bíboros nyilatkozik az egyház és a társadalom kérdéseiről” — emelte ki többek között születésnapján köszöntőjében Maximilian Aichern linzi püspök. Az egyház és a társadalom kérdései iránti aktív érdeklődést mutatják azok az interjúk is, amelyeket az érsek az öt megkereső újságíróknak adott.

A toleranciáról

Az osztrák televízió Orientierung című adásában az érsek hangsúlyozta: a keresztényeknek mindig is gyakorolniuk kellett a toleranciát, hiszen együtt kell élniük olyan emberekkel, akiknek más a világnézete, mint az övék. A helyes értelemben vett tolerancia azt jelenti, hogy az embernek világos véleménye van valamiről, és számára ez a legjobb, a követhető út. Ugyanakkor képes más is meghallgatni, ha lehet, más nézeteiből tanulni. Téves azonban a mindent egybe mosó, hamis tolerancia, amely szerint mindenkinek igaza van. E szerint a nézet szerint mindegy, hogy ki milyen értékeket képvisel. Ez olyan neoziv tolerancia fogalom, amelyet én elutasítok — mondotta az érsek. Az állam és egyház viszonyáról szólva elmondta: azt tartja szerencsésnek, ha az állam és az egyház elválik egymástól, de barátságos, partneri viszonyban van egymással. Ebbe a viszonyba belefér egy kis egészséges feszültség is.

Az Egyházon belüli feszültségekről

Az osztrák egyházat felkavaró, de má-

sutt is érezhető feszültségekről szólva az érsek bírálta a püspökök kinevezésének jelenlegi gyakorlatát. Hangsúlyozta, hogy a kinevezéseknek mindkét oldal — tehát a helyi egyház és a Vatikán egyetértésével kellene történnie. „Sehol nincs leírva, hogy Rómának ezekben a kérdésekben egyedül kell döntenie” — mondotta szó szerint. König beszélt VI. Pál „Humanae Vitae” című enciklikájáról is, mely a születésszabályozás kérdéseivel foglalkozik. Elmondta, hogy az enciklika keletkezésének idején sokat beszélgetett az akkori pápával és felhívta a figyelmet arra, hogy nagyon sok vitát fog kiváltani az enciklika felfogása. König bíboros szerint a természetes fogamzásgátlás is beleavatkozik a természet rendjébe. A születésszabályozás kérdésében a legfontosabb a személyes lelkiismeret. Mindenkinek magának kell eldöntenie, hogy hogyan alkalmazza legjobb lelkiismerete szerint hitének tanítását a saját személyes életében. Korábban sokat beszélgetett a bíboros II. János Pál pápával is ezekről a kérdésekről, aki nyitottan, megértőnek mutatkozott eltérő vélemények esetén, és a személyes problémák megértésében, de végül mindig a „klerikális szempont” mellett foglalt állást.

A bíboros beszélt az ausztriai népszavazásról, arról, hogy a hívők véleményét mindig meg kell hallgatni, de az nem helyes, ha azt politikai célra használják fel. A szó szabadsága az egyházban, a világiak szólásszabadságát is beleértve óriási jelentőségű. A világiak nem egyszerűen „hiánypótlók”, akiket a paphiány miatt kell figyelembe venni, hanem Isten népéhez tartoznak. Ez az egyenlőség azonban nem azonosítható a politikai demokráciával.

Sokszor hallani a volt kommunista országok egyházaitól azt a hangot, hogy a nyugati egyház szemlélete, liberalizmusa nem kívánatos számukra. A bíboros szerint nagyon fontos, hogy a II. Vatikáni Zsinat tanításait átültessék a gyakorlatba ezekben az országokban is. Elengedhetetlen, hogy a kelet és a nyugat megismerje egymást, mégpedig „alulról” az egyszerű hívőkön és a papságon keresztül.

A hitről és a tudomány felelősségéről

Az ember természeténél fogva keresi az élet értelmét. Minden embernek magának kell ezt megtalálnia, és saját magának megfogalmaznia. Mindnyájan úton vagyunk, akár akarjuk, akár nem. Úton vagyunk valahová, ahonnan az életünket kaptuk, s ahonnan az erőnket merítjük. Úton vagyunk Isten felé. Ma sokan mondják: ateista vagyok. Talán divat is az ateizmus. Én azonban azt gondolom, hogy ők inkább a keresők. Az igazi ateizmus tragikus magányát és ürességét számomra a filozófia Nietzsche szavai fogalmazzák meg, amelyek mindig megrendítenek. A tudománynak, az egyoldalú racionalizmusnak nagyon nagy a felelőssége: sokszor úgy tűnik, elfeledkezik az emberről. Nem véletlen, hogy ma reneszánszát éljük a különféle irracionális szellemi irányzatoknak. A nagy kérdés az, hogy hogyan tudják az emberek kiválasztani ebből a sokféle irracionálisból azt, amely segítségükre lehet? Nem lépnek-e sokszor tévútra? Korunk nagy kihívása a sokféleség, a sokféle szellemi áramlat, irracionális irányzat. Az ember nem hallhat meg és nem olvashat el mindent, — ez káoszhoz vezet. Mindenkinek meg kell találnia egy saját tájékozódási pontot, és ahhoz kell igazodnia. KAP / MK

TANÉVNYITÓ A KASTLI MAGYAR GIMNÁZIUMBAN

Idén, szeptember 11-én, 50. alkalommal nyit meg a nyugati magyarság egyetlen magyar gimnáziumának kapuja. Az egyik alapító P. Fekete Géza OFM így emlékezik vissza a kezdetekre: „1945 szeptemberében — szabad kijárásos hadifogolyként, magyar MÁV-tehervagonokban, az éhség leküzdésére állítottam fel, s akarva nem akarva alapítottam meg az ideiglenesnek szánt, de „EU”-vá lett magyar iskolát”. E Rosenheimben lévő vagoniskola mellett szinte egyidőben a Passau-Waldwerke melletti tábori barakkokban is nyílt egy magyar iskola. A két iskola egyesüléséből keletkezett aztán 1951-ben az 1958-tól Kastlban működő Magyar Gimnázium.

Mi a gimnázium mai tanárai és nevelői tisztelettel és hálával tartozunk elődeink évtizedeken át tartó önfeláldozó munkájáért, azért a sok nélkülözésért, lemondásért, amit hazaszeretettől vállaltak az idegenbe szakadt magyarság gyermekeiért. A mi feladatunk, hogy tovább öregbítsük iskolánk jó hírét a magyarság körében szerte a világon.

Az idei tanévnyitón két jó hírről is tudósíthatott az igazgató: az elmúlt tanév érettségi átlaga 2,61-es átlageredménnyel néhány százalékkal még a tavalyi jó eredményt is felülmúlta. Ezen kívül Végvári Réka érettségizőnknek sikerült a rendkívül tehetségesek érettségi vizsgáját is megállnia. A szép sikerért ezúton is gratulálunk neki.

Ebben a tanévben diákjainkat fényesre festett leányinternátussal, s még javítás alatt álló fiúinternátussal vártuk. Nagy öröm számunkra, hogy az ötödik osztályba 22 új kisdíák és diáklány iratkozott be, akik az első heteket a szülői háztól távol „férfiasan”, minden könnyezéssel nélkül kimondottan jó kedvvel véselték el. Reléljük, hogy internátusainkban igazi új otthonra találunk.

Szalay András igazgató

50 ÉVES LETT ÉS „EURÓPAI”

A NÉMETORSZÁGI MAGYAR ISKOLA

A magyar emigráció egyik tarka és hosszú — kálváriának beillő — iskola-regényének útja hat stációban táru fel a Rosenheim-i vasútállomás csanakavágányától Niederaudorf — Passau — Lindenberg — Bauschlott megállókkal a Kastli lovagvár, ahol végleg megpihenhet és nemzetközi lett. A mai generáció nem élte át mindazt, ami e regény témájához tartozik, s ezért vissza kell idéznünk nemcsak a dátumot, hanem abban azokat az eseményeket is, amelyeket a mai dúskáló világban kövérré hízótt ember szívesen meghallgat ugyan, de átérezni s megérteni már képtelen... Az „iskola-alapító hadifogoly” szerint „a kezdet a pokolban volt!”.

P. F. G. (Holzkirchen)

BIBLIKUS KONFERENCIA SZEGEDEN

Szeged város történetéhez már hozzátartozik az évente ismétlődő Biblikus Konferencia. Mielőtt elkezdődnek az egyetemi előadások, tucat számra tűnnek fel új arcok a Dóm környékén, a konferenciára gyülekezők serege, betöltik a szeminárium szobáit. Sőt az idén más lehetőségek után is kutatni kellett, hogy elhelyezzék a jelentkezőket. Honnan jöttek? Bécstől-Gyulafehérvárig, Zágráb-Szabadkától Sátoraljaújhegyig lehetett érdeklődő papokat és hívőket találni közöttük. Vallási összetétel tekintve voltak ott katolikusok, reformátusok, evangélikusok, szabadegyházi zsidó, unitárius és baptista vallások hívei. Előadások hangzottak el olaszul, németül, magyarul, remek hozzászólások horvátul.

A témák változatos képet mutattak. Felsőrolav néhány: A Qumran kérdéstől a rabbinikus irodalom újszövetségi hatásai. Csontváry cédrus-ai teológiai megvilágításban, judeai nézetből a királyi zsoldások és a Messiás. Nem maradtak el a hermeneutikai kutatások eredményei, valamint Keresztelő János szerepének bemutatása.

A konferencia középpéjére került a zsinagógi koncert és emlékmű-koszorúzás. Tisztelettel adózott a konferencia az 50 évvel előbbi szomorú eseményekre. Jelen volt a pápai nuncius, a budapesti izraeli nagykövet (magyar földön született), a pécs-szegedi főrabbi, a magyar oktatásügyi miniszter, — beszédekben emlékeztek és emlékeztettek a biblia és a modern élet párhuzamaira.

A konferencia és az előadások vonzóak voltak, élénk és érdekes vitákat provokáltak. Erdemes lesz fenntartani és a jövőben is megrendezni. Kiváló alkalom bibliakutató vagy azt tanító professzorainknak a nagyközönség előtt bemutatni vizsgálódásaikat. A hallgatóságunk öröm és élmény beletekinteni a Szentírás rej-

telmeibe, annak gazdagságából meríteni. Akikben pedig felkél az érdeklődés, feltétlenül ittassanak be a nyárutón néhány napot arra, hogy a következő konferencián résztvegyenek.

Hegyi György (Bécs)

SZÜLETÉS NAP ANGLIÁBAN

Tüttő György, az angliai magyarok főlelkésze, az idén 70 éves. Születésnapja alkalmából műsorral egybekötött fogadáson ünnepelték öt hívei és barátai szeptember 30-án a londoni St. John anglikán templomban. Tüttő atya, aki angol egyházi körökben is nagy tiszteletnek örvend, több mint kilenc éve áll főlelkészként az angliai magyarok szolgálatában. Nemcsak a katolikus híveknek, hanem minden magyarnak rendelkezésére áll testi-lelki bajában. (Új Ember)

DUNÁNTÚL DICSÉRETE

Szeresse más az árbócos nagy hajókat,
Mik ingadoznak távol tenger hátán,
Imádjon Alpot, gyönyörű Rivierát:
Én itt maradok szentelt dombjaid közt
Drága Dunántúl.

Itt vadregényes nagy Bakonyod mutatja
Kék dombjain tört várai omladékát,
Hegyoldalokban zöldaranykék szőlők
Állnak a napban s hársfaággal vár a
Jószágú méhes.

Itt bőven ontja drága piros búzáját
A Rába messze tája s a nagy hűvös rét
Kövért füvét jókedűen harapja
A lápos Hanyság roppant téreit járó
Száz gulya, ménes.

Itt kandi gyermek őrzi a vén gyümölcsöst.
Vidám vadász les nagyagancsú szarvast.
A szép folyókban fürdik a sok kövér hal
S Füred fürdőire vígan rian a
Tihanyi visszhang.

Itt még fehérben jár az aratónép.
Víg nótaszótól hangosak a tájak.
A gyermek jó. Az aggok melé bölcsék
És áldott kedvesek karja közt csak elalvás
Még a — halál is.

Harsányi Lajos (1833–1959)

MODERN MAGYAR KÖLTÉSZET, — AVAGY...?!*

... riasztó jelenséggel találja magát szemben az az olvasó, aki a jelenkori magyar irodalomra figyel. És ezt a fogyasztatlan, látszat-értéthalmazt művelők kikiáltották modern, korszerű művészetnek s ma-holnap az lesz a vers, aminek nincs értelme, s lesz a dadogás, a szózúzalék „költészetté”. Aki pedig nem ezt műveli, aki nem hajlandó ezt az utat járni, az „maradt”, „avitt” és „korszerűtlen” ... De miként értelmezhető az, aminek nincs értelme?! Lehet-e kasztrált nyelven bármilyen üzenetet is tovább adni erről a jelenről a következő évezrednek? Mit hámozhatunk ki dedunokáink abból az apokaliptikus dadogásból, amit ma neo-, poszt-, vagy akármilyen avantgard versnek titulálnak?! Lehet-e bármilyen használható üzenet hordozója ez a „radikális gyökértelenség”, amely „az üres papírlap” felé tart? Én azt gondolom, hogy ez az út járhatatlan. A történelem a bizonyosság rá, hogy az ilyen törekvéseket az idő porrá őrli. Mert — tapasztalhatta bárki — mindig az maradt és marad meg, ami a nemzet számára fontos, használható és továbbadható. Ami megtart, ami erősít és ami főlemel.

* Részlet Gál Sándornak, a szlovákiai magyar irodalom legkiválóbb író-költőjének a kanadai „Magyarság”-ban megjelent (1995 június 17) cikkéből.

MEGJELENT! Dr. Csermőy-Schneid Ottó: Magyar magyar államférfiak című könyvének pótkötete. Habsburg Ottó: „Igen hasznos mű, mert sok fiatal nem is tudhatja, hogy nem csak sötétség volt múltunkban, hanem voltak mesz-tek világitó fények is: voltak, akik sokat tettek az ország érdekében és valóban nagyot alkottak. Kapható: Bécsi Magyar r. k. lelkészség, Döblergasse 2/30 b., A-1070 Wien.

Az élet könyvéből

FRANCIAORSZÁG

Párizs: A kereszttség szentségében részesültek: Szöcs Emeric Josif, Sz. Josif és Isa Nicoleta fia, június 24-én, Nanterre-ben; Szöcs Josif Teofil, Sz. J. Teofil és Isa Nicoleta Veronika fia, június 24-én.

Szentségi házasságot kötöttek: Kardos Lajos és Baumann Edith Irma, június 25-én, Párizsban. Gratulálunk!

Az Örök hazába költöztek: Lengyel György-né szül. Ercei Agnes, 92 évesen, március 16-án, Vincennes; Schindlerné sz. Halász Gizella, március 26-án, 86 évesen, Sevran; Román Viktor, (ref.) április 12-én, 58 évesen, Saron S / Aube; Csengeri Károly, április 15-én, St. Germer de Fly; vitéz Temesváry Márton, 70 éves korában, április 22-én, Schiltigheim; Bakó Sándor, május 5-én, Párizs; Molnár Margit-Mária, N. D. de Sion nővér, 79 évesen, május 29-én, Issy les Moulineaux; Varga Péter, június 25-én, 75 évesen, Párizs; Czeh Gizella, 87 évesen, augusztus 7-én, Bourg La Reine; Antal András, 70 évesen, augusztus 15-én, Bois d'Arcy. Nyugodjanak békében!

NÉMETORSZÁG

Köln: A szentkeresztsgben részesült Tordy János Vitéz Kornél, T. Kornél és Janine kislánya, keresztelték Erfstadt / Hürth - Stotzheimi Szent Bricius templomban, október 28-án. Isten éltesse, szülei és mindannyiunk öröme.

Léber Ferencné szül. Somogyváry Mária, szeptember 11-én, életének 74. évében Münchenben váratlanul elhunyt. A második világháború alatt mint fiatal lányt az oroszok elhurcolták és 10 éven át Szibériában kegyetlen munkatáborban dolgoztaták. Ott, a „gulágban” ismerkedett meg férjével. Amneszia révén kerültek szabadlábra. Münchenbe jöttek és mindketten a Szabad Európa Rádiónál kaptak alkalmazást. Mária a főleg regényei révén országos népszerű Somogyváry Gyula leánya volt. Nyugdíjasként az itteni Magyar Katolikus Misszió munkájában fáradhatatlan aktivitással vett részt. Lelkiútvéért október 13-án a Misszió házikópolnájában volt a szentmise. Hamvait végző nyugalomra Magyarországon férje urnája mellé helyezik.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGYAR BOROК, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN!
Olcso árú raktárról. — Kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2. 90478 NÜRNBERG.

Budán közel a Várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazlátogatóknak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34.

BEATRIX PANZÓ! H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-1763 730 és tel.: 2750 550. Szeretettel várjuk az „Év panziója” díjat nyert családias szállodánkban, zöldövezetben, de közel a központhoz. Program szervezés, zárt autóparkoló. Szállodai színvonal — féláron!

Németországban élő magyar nő, 49/168/67, megismerkedne 50—55 év körüli, komoly, független férfival. Fényképes levelet „Erdély” jellegre a kiadóba kérek.

Paks közelében, a Dunától nem messze, parasztház nagy kerttel eladó. Esther Dobos, D-47803 Krefeld, Krillsdyk 16., ☎ (H) 0036-1-132 3205 este.

Gyermekszerező, tiszta, jól szituált, 48 éves magyar hölgy, többéves külföldi gyakorlattal, elhelyezkedne házzvezetőnek. ☎ (H) 0036-1-132 3205 este.

Házzvezető ill. „Babysitter” állást keres 55 éves, jól főző, nemdohányzó, több éves gyakorlattal, referenciával rendelkező hölgy. Jelenleg Németországban dolgozom. Válaszokat: Tünde Lommatzsch. Babenhäuser Str. 73, D-63322 Rödermark címre kérek.

Gyulán a Várfürdő közelében, 15.000 m²-es területen, önálló 40—130 m²-es lakóterületű pihenőházak építését szervezzük egyéni igényhez igazítva. Hívjon: ☎ (H) 0036-66-450 655.

30-as magyar zenetanárnő keresi jóképű, intelligens fiatalember ismeretségét. Jelige: „Szeregi Ön Brahmsot?”

ELTÉ-n végzett fiatal angol-német szakos gimn. tanár 7 éves gyakorlattal, '96 januárban kezdődő féléves németországi tartózkodása alatt vállalja gyermekei intenzív magyarra v. angolra tanítását Rhl.-Pfalzban vagy Észak-Bajorországban. Együttal szállást keres (idős) magyar házaspárnál, melynek fejében besegítene a házimunkában, vásárlásban, intéznievalókban. ☎ (H) 0036-46-368 054.

Balatonfenyves, Kossuth L. utca 107, 103 m² lakóterületű központifűtéses, telefonos lakóház garázzsal, 1 nappali-, 3 szoba, 2 konyha, 2 fürdőszoba, udvarral együtt 716 m²; és 10.000 m² szántóföld (külön is eladó). Irányár: 3,5 millió forint. Érdeklődni: Pintér Béla, H-8646 Balatonfenyves, Kossuth L. utca 107. ☎ 0036-85-363 287.

Kolpingház Esztergomban! Színvonalas szállás reggelivel. Parkolás zárt helyen. Kedvező árak. Kolping szakoktatási intézet, H-2051 Esztergom, Pf. 147. ☎ / Fax: 0036-33-312 295.

Mit ér szakmai sikerélmény, anyagi biztonság, ha hiányzik az igazi szellemi társ? Ötvenéves, vezető állású értelmiségi szeretne szerető gyengéd, filigrán hölgy személyében keresni a „gombostűt a szénakazalban”. Válaszokat a kiadóba „ÖSZIKÉK” jellegre várok.

Nyugat-Európában élő független, jómegjelenésű, karcsú hölgy — megismerkedne utazást, művészeteket kedvelő komoly férfival 60 éves korig. Leveleket „Párizs—Budapest” jellegre a kiadóba várom.

Budapesti fiatalos özvegyasszony keresi, ápolit úriember (60—70) ismeretségét. Cím: özv. Haltenberger Béláné, H-1091 Budapest, Hurok utca 5, VIII, em. 3.

BALATONKERESZTÚRON nyaralót hirdet — egész éven át — KLESCH János. Érdeklődni németül, magyarul: H-7300 Komló, Iskola utca 63, ☎ 0036-72-486 552.

Balatonmáriafürdő-alsón nyaralót hirdet — egész éven át — AIP L József. Érdeklődni németül-magyarul: H-7300 Komló, Iskola u. 37, ☎ 0036-72-482 707.

„T É T É N Y” Ungarische Spezialitäten
Kreitmayrstr. 26 · 80335 München
Telefon: (0 89) 1 29 63 93

Badacsonyi sztrikebarát	7.80
Debrői hárslevelű	6.80
Etyeki Chardonnay	8.80
Alföldi olaszrizling	6.50
Alföldi kékfrankos	6.50
Villányi rosé, Kékóportó	8.80
Villányi kékfrankos	9.80
Villányi Cabernet	10.80
Egri bikavér	9.50
Egri leányka	7.50
Tokaji szamorodni	12.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji aszú 4 puttonos	17.—
Tokaji aszú 5 puttonos	20.50
Kecskeméti barackpálinka	29.—
Vilmos körtepálinka	29.—
Unikum	29.—
Egri cseresznyepálinka	25.50
Császárkörte	21.50
Diólikőr 0.5 liter	14.50
Címeres barackpálinka	33.—
Sárgabarack-, Málnalikőr 0.5 liter	13.50
Tarhonya, kocka, laskatészta per kg	7.—
Májás-, véres hurka, disznósajt	13.—
Tokaszalonna	15.—
Füstöltzalonna	12.—
Friss kolbász	15.—
Házi kolbász	25.—
Téliszalámi	33.—
Szegedi szalámi	30.—
Csabai, Gyulai	27.—
Szaloncukor	17.— 18.—

● Üvegárut nem szállítunk! ●

Eladó balatoni nagyméretű XVIII. századbeli pince-présház Kisleshegynek nevezett tájvédelmi területen, Balatonudvari felett, dupla telekkel, melynek nagysága 930 □-ól. Irányár 3 millió forint. Érdeklődni lehet helyben Balatonakalin, Németh László, Sport-, Turizmus- Ingaftanközvetítő irodájában, vagy közvetlen az eladónál. Franciaország, Párizs, Tel.: 0033-1-42 74 32 75, vagy fax: 0033-1-42 71 19 66 sz.-on.

Erdélyi származású, német állampolgár aktív sportoló, 46 / 176 / 74, megismerkedne nemdohányzó, németül tudó hölgygel 40 éves korig. Válaszokat München és környékéről „Tenisz” jellegre a kiadóba várok.

Münchenben élő 57 éves fiatal férfi, 168/67, jó állásban, bemutatható, sportosan vagy elegánsan. Szeret minden jót. Bagózó. Keresi egy probléma nélküli, őszinte, csinos hölgy ismeretségét. Jelige: „Keresem a páromat”.

Társat keresünk kuglihoz (tekéhez) minden második pénteken. ☎ (089) 76 36 10.

Karcsú, szőke, víg kedélyű özvegyasszony, 69 éves, 152 cm magas, zenét utazást kedvelő, hasonló természetű, nemdohányzó, italt nem kedvelő, szintén gyermektelen társat keres 73 éves korig. Szeretném, ha kocsit is vezetne. Fényképes válaszokat „Szébb kettesben” jellegre a kiadóba kérem.

KERESÉSEK: Ki ismeri Gulyás János Cleveland-i lakost? (Szül. Hódmezővásárhely, 1925). Utolsó ismert címe: 3620 Archwood Av., Cleveland, OH 44109, USA. Lehetséges, hogy tavaly átköltöztek Magyarországra. — Keresi leánya: Gulyás Gizella Ilona, Stuttgart (Németország), Brüsszel (Belgium). Válaszokat kérem: „Salzburgi Szent Péter főapátság” jellegre a kiadóba, vagy nevelőapám címére: Mr. Lawrence E. Seeley, Box 'R' No. 16 APO AE 09131.

„A Világ Királynője nagy engesztelő mozgalomra főpásztori áldásomat adom... Ohajom, hogy a magyar engesztelésnek szentély épüljön.”
Mindszenty.

FELEPÍTÉSRE VÁR SZERETETT FŐPÁSTORUNK OHAJA!
Rajtunk a sor kiállni ISTENÉRT, EGYHÁZÉRT, HAZÁÉRT!

Felvilágosítás / adományok:
„Svábhegyi Világ Királynője Engesztelő Kápolna Egyesület”,
H -1098 Budapest, Ecseri út 4.

MAGYAR SZENTMISÉK NÉMETORSZÁG

München-Freisingi egyházmegye:
AUGSBURG, minden hónap első vasárnapján, 10.00 órákor a Stern Kloster templomban. — Augustusban szünet.
KEMPTEN, minden hónap 3. vasárnapján, 10.30 órákor, Eicher Kirche. Augustusban szünet. Fehér István lelkész.
Ung. Kath. Mission, Oberföhringer Str. 40, 81925 München. ☎ 089/98 26 37. Fa x98 54 29.

Freiburg—Trier—Speyer—Strasbourg egyházmegyékben:

MÜNCHEN, minden vasár- és ünnepnap 10.30 órákor, a Damenstift-templomban. Dr. Cserhádi Ferenc plébános.
MANNHEIM, 10.30 órákor, június 4-én, Pünkösdkör és július 2-án, a Theresien Krankenhaus kápolnájában.
OFFENBURG, 16.00 órákor, június 4-én, és július 2-án, a Szent Márton templomban.
KAISERSLAUTERN, június 11-én, 11.00 órákor, a Franziskanerinnen templomában, St. Franziskusstr. 2.
TRIER, július 9-én, 11.00 órákor, Welschnonnenkirche-ben.
SAARBRÜCKEN, 15.30 órákor, június 11-én és július 9-én, Gaußstr. 9.
FREIBURG, július 16-án, 10.30 órákor, Leopoldring 13.
BADEN-BADEN, június 10-én, 15.00 órákor, a Heilige Graben kolostor templomában.
KARLSRUHE, június 5-én, 10.30 órákor, a Vincenzius kórház templomában, Südenstr.
PFORZHEIM, június 5-én, 16.00 órákor, a St. Antonius templomban, Maximilianstr. 49.
FREIURG, STRASBOURG, MULHOUSE és COLMAR közösségei mindenkit szeretettel hívnak évi közös búcsúnkra Neunkirchbe, június 18-án, Alsace-ba, a Rajna mellett található.
Ung. Kath. Mission, Dr. Szabó József lelkész, Strassburger Str. 39, 77652 Offenburg. Telefon: (0781) 2 68 36.

Münster-, Paderborn-, Osnabrück egyházmegyék:

HAGEN, minden hónap 1. vasárnapján, 10.30 órákor, a St. Josef Hospital kápolnájában.
MENDEN, minden hónap 1. vasárnapján, 15.30 órákor, a Heiliges Kreuz templomban (Battenfeld).
AACHEN: Minden hónap 1. és 3. vasárnapján, 11.00 órákor, az Orsolyiták kápolnájában, Bergdich 32 / 36.
MÖNCHEN-GLADBACH: A hónap 4. vasárnapján 11.45 órákor, a Katharinenstift-ben, Franciskaner Str. 45 / 47.
KREFELD: A hónap 4. vasárnapján, 17.00 órákor a St. Pauli Stift-ben, Weber Str. 9.
ROSENHEIM, minden hónap 2. és 4. vasárnapján, 11.00 órákor a Rossacker-kápolnában. Augustusban szünet.
Rottenburg- Stuttgarti egyházmegye:
STUTTGART, a Bruder Klaus templomban június 5-én, pünkösdkör, 12.00 órákor; június 18-án, 15.00 órákor, július 2-án 12.00 órákor a Bruder Klaus templomban (Albert-Schäffle-Str. 30.).
A szentmisék helyét és idejét helyhiány miatt nem tudjuk minden számunkban hozni. Ezért felváltva hozzuk a nyugateurópai országok miserejét. Szerk.

É L E T Ű N K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főlelkészeg
Landwehrstraße 66 · 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészeg
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. András Mária †, dr. Bogyay Tamás †,
Boór János, dr. Frank Miklós, Kovács
K. Zoltán (Budapest) és Szamosi József
(olvasó- és tördelő szerkesztő).

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstraße 66 · 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40.—

ELŐFIZETÉS:
Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 2.50 DM.

Előfizetési ár egy évre DM 25.— vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúrra légitárral DM 40.—

Lapzárta minden hónap 15-én
Hirdetéseket csak 15-ig fogadjunk el.

Postgironant München:
Konto-Nr. 006 50-803 - BLZ 700 100 89
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Erscheint 11mal im Jahr.

Druck: Danubia Druckerei GmbH,
Ferchenbachstraße 88 · 80995 München.

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsekk-kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto:
Postgironant München,
Konto-Nr. 606 50-803. BLZ 700 100 89.

HIRDESEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1994 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 betű)	7.—
Jelige portóval	7.—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	
Üzleti hirdetések soronként	10.—
Nagybetűs (kétsoros) sor	20.—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	10 százalék kedvezmény.
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	20 százalék kedvezmény.
Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.	
Hirdetések határideje minden hónap 15-e, befizetve!	

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkél: Joseph DANI, Deer Valley, P.O.Box 43126, Calgary, Alta T 2 J 7 A 7, Canada.

A címére küldött csekken feltüntetendő: „É L E T Ű N K”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40.— DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17.— US \$ + 13.— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGEÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

● **HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!** ●
Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

ANNEMARIE SCHWARZ hitese tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar fordítást és tolmácsolást vállal (szépirodalmi szöveget is). 40479 Düsseldorf, Camphausstr. 14. Tel.: (0211) 44 22 40. Fax: (0211) 44 28 16.

APOLLO DEMENAGEMENTS
Szállítási vállalat
Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúrra — légiszállítással is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.
Összes nyugati és keleti államokba oda és vissza szállítunk!
Magyaroknak árkedvezmény!
APOLLO DEMENAGEMENT
4 bis, route des Jeunes
CH-1211 Genève 26
Telefon: 022 / 3 43 22 46.
FAX 022 / 3 42 24 75
Magyarul is beszélünk!
Privát cím: Keresztes László
55, route Veyrier,
CH-1227 Carouge / Genève
☎ 022 / 3 42 98 36 este (7 óra után).

RÁDIÓ A TELEVÍZIÓBAN!

A DUNA TELEVÍZIO minden reggel 3/4 8 és 8 óra között rendszeresen megismétli a Vatikáni Rádió előző napi magyar műsorát. Ezzel a szolgáltatással is építeni kívánja azt a lelki és kulturális hidat, amely a határon belül és kívül élő magyarságot összeköti.

Jogosítvány minden kategóriában vizsgálva együtt magyarul!
Münchenben két héten belül BUSZ és TEHERAUTÓ vezető lehet. Szállítás megoldott. Indokolt esetben a munkahivatal a költségeket átveszi. „A türelemmel végzett szorgalmas munkának mindig beéri a gyümölcse.” Sok éves tapasztalataimat szeretném átadni Önnek is. Forduljon bizalommal hozzám.
FARKAS Béla, ☎ 0171 / 8 12 83 78.

RUPP LÁSZLÓ hitese törvényszéki fordító vállalt fordításokat magyarul németre és németről magyarra. 80336 München, Goethestr. 32.

Minden lapunkban ismertett, de a Magyarországon megjelenő egyéb könyvek is megrendelhetők az alábbi címen:
K U P A, Distelfinkweg 21.
D - 81249 MÜNCHEN.
Üzenetrögzítő / Fax: 0049 89 / 8 64 35 73.

Szamosi József:
VIRÁGOSKÖNYVEM
Színes riportok a természetből. Elfogyott.
PASZIANSZ
- Csevegések, játékok, napló (1945-46)
172 oldal.
MŰLHATATLAN MŰLT
- Űj és régi versek. - 186 oldal.
Egy-egy könyv ára portóval 20.— DM (bankjegyben).
Megrendelhet a szerző címén:
Elektrastr. 7/b. 81925 München.

Kiadóhivatalunknál kapható:
Lourdes és az evangélium, vizualizációk. Rádiós magyar nyelvű kazetta, 60 perc 10.— DM
Lourdes-i csodák és gyógyulások. Dokumentumfilm hat csodásan meggyógyulttal. Videokazetta magyarul, 90 perces, VHS, PAL. 40.— DM
Árpádházi Szent Erzsébet élete (videokazetta magyarul, 40 perces, VHS, PAL) 30.— DM
Lourdes-i zarándokkönyv (dr. Szabó József összeállítása) 7.— DM
Lourdes — Bernadett nyomdokain (kb. 140 színes képpel) 25.— DM
Lourdes, Kereszt út, (videokazetta magyarul, 50 perces, VHS, PAL) 30.— DM
Lourdes-i üzenet — elmélkedések magyar nyelvű kazetta, dr. Szabó József összeállítása) 10.— DM
Patrona Hungariae, (színes zománcjelvény) 3.— DM
Szállításnál + portóköltséget számíttunk.
Megrendelhető:
Ungarische Katholische Delegatur
É L E T Ű N K kiadóhivatala
Landwehrstr. 66 D-80336 München.

AUSZTRÁLIA! 1984 szeptember óta. Ha magányos életébe már beleunt, van világvizonylatban nagyra becsült magyar nyelvű TÁRSKERESŐ iroda, amely bizalommal segítséget tud nyújtani Önnek is. Tájékoztatójaért levélben küldjön: 5 US \$/AU \$, 10 DM, 4 £, 60 SK, 10 SFr. 60 Ffr, 100 ÖSch, 600 Ft, légipostai költségek az alábbi címre: „GLOBALCONTACT”, „EG. S. 95”, P.O.Box 325, SUNSHINE, VICTORIA, 3020 AUSTRALIA. Figyelem! Semmilyen csekket és postai pénzzutalványt nem elfogadandó (beváltási díj nagyobb az itt kért összegnél!). Címzést nyomtatott betűkkel kérem. Tájékoztatót csak a fenti összeget elküldők kaphatnak légipostával!